

Palvelualojen
ammattiliitto
Servicefacket

**Valtuuston syyskokous
22.-23.11.2022**

Pöytäkirja

Sisällysluettelo

Pöytäkirja	2
Osallistujaluettelo	42
Esityslista	45
Puheenjohtaja Annika Rönni-Sällinen puhe	46
Valtuuston päätöslausuma	51

Aika: 22.11.2022 klo 12.01–17.28
23.11.2022 klo 10.05–11.05

Paikka: Sokos Hotel Tripla, Helsinki

Läsnä: Sirpa Laakso valtuuston puheenjohtaja (este ilmoitettu)
Sami Viitasaari valtuuston 1. varapuheenjohtaja
Liisa Tamminen valtuuston 2. varapuheenjohtaja

40 valtuuston varsinaista jäsentä
4 henkilökohtaista varajäsentä
4 yleisvarajäsentä
13 hallituksen jäsentä
6 työttömyyskassan hallituksen jäsentä
PAMin henkilökuntaa
Heidi Lehikoinen sihteeri
Anu Valve sihteeri

1. Kokouksen avaus

Valtuuston 1. varapuheenjohtaja **Sami Viitasaari** avasi valtuuston sääntömääräisen syyskokouksen 22.11. klo 12.01.

Avauspuheessaan Viitasaari kysyi ”Mitä meille kuuluu?”.

”Meillä ollaan valmiita ihan mihin tahansa”, ”Kaikki yhden, yksi kaikkien puolesta”, ”Muuta vaihtoehtoa ei ole, ennustan lisääntyviä mielenilmauksia”, ”Nyt on aika olla rehellinen ja taistella”, ”Olemme valmiita ja yhdessä rintamassa pitämässä kiinni tavoitteista”, ”Nyt kollegat, on aika pitää meteliä ja vaatia arvostusta”, ”Tulemme pitämään työntekijöiden puolta”, ”Selittelyt pois ja palkankorotukset käytäntöön”, ”Kiitti meille riitti!”.

Tuota meille kuuluu. Varmasti moni tunnistikin äskeiset terveiset. Ne olivat lainauksia ammattiosastojen ja yksittäisten jäsentemme Facebook - kirjoituksista. Ensimmäisenä tuosta varmasti nousee ajatuksia, että huonoahan meille taas kuuluu. Kriisit vaan vaihtuvat, mutta yksi pysyy. Jälleen kerran palvelualojen työntekijöitä koetellaan. Mutta onko asia kuitenkaan ihan niinkään?

Minusta meille kuuluu myös toisaalta erittäin hyvääkin. Ainakin itse näen yhtenäisimmän PAMin koko tämän valtuustokauden aikana ja kuten tiedämme, niin kriisejä on riittänyt ja yhteen hiileen puhaltamista on ollut aikaisemminkin. Mutta nyt tuntuu, että meille tosiaan on riittänyt ja vaikka kaupan ala tässä onkin ollut viime aikoina isoimmin otsikoissa, huomaan, että kyllä tämä raukkamainen sopimusten rikkominen on kosketanut kaikkia edustamiamme aloja.

Oli upeaa nähdä kuinka nopeasti ammattiosastoissamme ja liitossamme reagoitiin, kun Kaupan liitto ilmoitti, ettei neuvottelekaan kanssamme ennalta sovitulla palkankorotuskierröksellä. Nyt meidän pitää vain olla pitkäjänteisiä. Tästä taistelusta on tulossa luultavasti pitkä ja kivinen. Taisteluhenkeä on pidettävä yllä ja tulevia toimia pitää olla valmiina plakkarissa. Käytetään

tilanne meidän eduksemme, koska me kyllä pystymme siihen. Yhdessä! Liekki ei sammu, kun sille vaan annetaan tasaisesti polttoainetta.

On hyvä katsoa myös hieman pidemmälle. Keväällä on eduskuntavaalit. Nyt on äärimmäisen tärkeää, että tulevassa Suomen hallituksessa olisi myös työväenedustajia. Olemme kyllä saaneet nähdä, kuinka kaukana todellisesta elämästä osa nykyisistä kansanedustajista on. Osalle on täysin vieras käsitys, ettei työllä tule toimeen tai että aina vain useampi joutuu turvautumaan yhteiskunnan tukiin selvitäkseen arjesta. Jos tämänhetkiset ennusteet eduskuntavaaleista toteutuvat, ollaan nykyisistä uhkakuvista; kuten luottamusmiehen aseman kyseenalaistamisesta, työläinsäädännön heikentämisestä ja ammattiliittojen neuvottelukykyyä vaikuttamisesta, nähty ehkä vasta jäävuorenhuippu. Yleissitovuus ei ole enää itsestään selvyyttä.

Meillä on kuitenkin mahtava työkalu tämän ongelman eliminoimiseen: pari sataatuhatta jäsentä. Ei tarvitse kuin saada kannustettua jokaista heistä menemään ääniurnalle ja äänestämään nimenomaa PAMilaisia arvoja edustavaa ehdokasta. Tällä saadaan järjestettyä sellainen PAMaus, että entiset jytkyt ja rytkyt kalpenevat.

Hyvää ja antoisaa kokousta!

2. Läsnäolijoiden toteaminen

Todettiin valtuuston kevätkokouksen jälkeen valtuuston kokoonpanossa tapahtuneet muutokset:

Todettiin, että 17.5.2022 hallitukseen valitun Merja Lehdon tilalle valtuuston varsinaiseksi jäseneksi nousi 1. varajäsen Sirpa Aly ja Päivi Vuorinen-Vilenin tilalle varsinaiseksi jäseneksi nousi 1. varajäsen Jaana Melartin ja yleisvarajäsen Mikko Ruokosen tilalle ei nouse kukaan.

Todettiin myös, että yleisvarajäsen Tiina Enqvist on ilmoittanut eroavansa tehtävästä 14.10.2022 vaihdettuaan alaa. Hänenkään tilalle ei nouse kukaan.

Todettiin kokouksen avaushetkellä läsnä olleet henkilöt, ja että yleisvarajäsenet Leena Laihonon, Marika Ruusunen, Lauri Iso-Lähteenmäki ja Sami Kymäläinen nousivat äänivaltaiseksi tässä kokouksessa. Osallistujalista on pöytäkirjan liitteenä.

3. Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin, että kokous on laillisesti koollekutsuttu ja päätösvaltainen.

4. Kokousvirkillijoiden valinta

4.1. Sihteerit (2)

Valittiin kokouksen sihteereiksi Heidi Lehikoinen ja Anu Valve.

4.2. Pöytäkirjantarkastajat (2)

Valittiin kaksi pöytäkirjantarkastajaa alueiden esitysten perusteella:

1. Antti Ahola (Helsinki-Uusimaa)
2. Sari Pihlajaniemi (Lounais-Suomi)

4.3. Ääntenlaskijat (5)

Valittiin ääntenlaskijat alueiden esitysten perusteella:

1. Hanna Puhakka (Itä-Suomi)
2. Jouni Kellaranta (Helsinki-Uusimaa)
3. Anni Hasunen (Lounais-Suomi)
4. Soile Salminen (Pirkanmaa)
5. Janne Kankaantähti (Häme-Kaakkois-Suomi)

Ääntenlaskijoiden puheenjohtajaksi valittiin Anni Hasunen.

4.4. Menettelytapavaliokunta

Valittiin menettelytapavaliokunta, jonka muodostivat Annika Rönni-Sällinen, Heidi Lehikoinen, Timo Piironen, Risto Kalliorinne, Jukka Mattila ja valtuuston puheenjohtajisto Sami Viitasaari ja Liisa Tamminen sekä kokouksen sihteeri Anu Valve.

4.5. Päätöslausumavaliokunta (7+1+1)

Valittiin päätöslausumavaliokunnan jäsenet alueiden esitysten perusteella:

1. Laura Hyppölä (Helsinki-Uusimaa)
2. Jenni Lehikoinen (Häme-Kaakkois-Suomi)
3. Venla Männistö (Itä-Suomi)
4. Nina Öström (Lounais-Suomi)
5. Jaana Melartin (Pirkanmaa)
6. Markku Tulisalo (Keski-Suomi-Pohjanmaa)
7. Juha-Matti Tervo (Pohjois-Suomi)

Hallitus valitsi kokouksessaan edustajakseen päätöslausumavaliokuntaan Päivi Vuorinen-Vilenin. Sihteerinä toimi yhteiskuntasuhteiden vastaava Eveliina Reponen.

4.6. Vaalivaliokunta (7+2)

Valittiin vaalivaliokunnan jäsenet alueiden esitysten perusteella:

1. Aleksi Pakarinen (Helsinki-Uusimaa)
2. Timi Itkonen (Häme-Kaakkois-Suomi)
3. Marika Ruusunen (Itä-Suomi)
4. Tiia Juvakka (Lounais-Suomi)
5. Anne Nyman (Pirkanmaa)
6. Mats Eriksson (Keski-Suomi-Pohjanmaa)
7. Johanna Buska (Pohjois-Suomi)

Sihteereinä toimivat Timo Piironen ja Sirpa Leppäkangas.

5. Kokoussääntöjen hyväksyminen

Hyväksyttiin kokoukselle kokoussäännöt.

6. Kokouksen esityslistan hyväksyminen

Hyväksyttiin kokoukselle laadittu esityslista, joka on pöytäkirjan liitteenä.

7. Puheenjohtajan ajankohtaiskatsaus ja yleiskeskustelu

Kuultiin liiton puheenjohtaja **Annika Rönni-Sällisen** ajankohtaiskatsaus, joka on pöytäkirjan liitteenä.

Seuraavaksi siirryttiin yleiskeskusteluun.

Anne Nyman (Pirkanmaa): Nyman kertoi, että hänen työpaikallaan, kaupassa, on esiintynyt asiakkaiden toimesta seksuaalista ahdistelua henkilökuntaa kohtaan. Nyman ihmetteli, miten maailman on muuttunut, kun ennen ei ole tällaista tapahtunut. Nyman toivoi liitolta kampanjaa, jossa tällaiseen ahdisteluun puututaan.

Anne Nyman (Pirkanmaa): Nyman kertoi, että Kaupan liitto on viime syksynä esittänyt, että sunnuntaikorvaus poistetaan laista. Jos näin kävisi, se tarkoittaa, että nämä lisät poistuvat ihan kaikilta aloilta, ei vain kaupan alalta. Nyman kertoi, että hänen palkassaan lisien osuus on noin 19 %. Hän ei ole valmis tällaiseen palkan alennukseen! Eduskuntaan tarvitaan ihmisiä, jotka ymmärtävät pienituloisten arjesta ja duunarien elämästä! Nyman kehotti kaikkia äänestämään eduskuntavaaleissa.

Christa Pessi (Helsinki-Uusimaa): Pessi nosti puheessaan esiin osa-aikaisen työntekijän lisätöiden varmistamisen. Työpaikoilla tulee entistä paremmin huomioida osa-aikaisten työntekijöiden mahdollisuus saada lisätöitä. Tällä hetkellä käytetään entistä enemmän vuokratyövoimaa. Jos työnantajalla on tarvetta lisätyöhön, on työpaikalla varmistettava ensin omalta henkilökunnalta osa-aikaisten halu tehdä lisätöitä. Luottamusmiesten yksi tärkeimmistä asioista olisikin seurata vuokratyövoiman käyttöä. Pahimmillaan sama henkilö voi tehdä useassa eri yrityksessä vuoroja jopa samalla työpaikalla. Osa-aikaisen työntekijän tulee tulla palkallaan toimeen.

Tuuli Elokannas (Lounais-Suomi): Elokannas toivoi liiton jakomateriaalin nykyaikaistettavan mainiten ”Kiitos hyvästä palvelusta” -kortit, joissa on liiton puhelinnumero ja verkkosivujen osoite. Hän toivoi materiaaleihin puhelinnumeroiden sijaan qr-koodit, jotka ovat tätä päivää. Lisäksi Elokannas toivoi kaikille pamilaisille sopimusaloille päivitetty työsuojeluvaalimateriaalit.

Maria Juntunen (Helsinki-Uusimaa): Juntunen puhui maahanmuuttajien työllistymisestä ja heidän merkityksestään kiinteistöpalvelualalle. Työvoimapulassa työnantajat ottavat lähes kaikki maahanmuuttajat töihin. Valitettavaa on, että kielitaidottomuudella ei ole mitään merkitystä. Moni maahanmuuttaja on ammattitaidoton eikä työnantajalla ole aikaa tai halua kelpvolliseen perehdytykseen. Työntekijät perehdyttävät toinen toistaan, ja lumipalloefekti on valmis.

Ilman maahanmuuttajia olisimme tosi asiassa tänä päivänä pulassa. Juntunen kertoi, että hänen työpaikallaan on maahanmuuttajia yrityksen työvoimasta lähes 80 %. Siivouspuolella suomalainen siivooja on tätä nykyä harvinaisuus, ainakin täällä pääkaupunkiseudulla. Työ ei ole houkuttelevaa, palkasta puhumattakaan. Maahanmuuttajalle siivous on monesti ainut vaihtoehto työllistymiselle.

Ammattitaidottomien maahanmuuttajien myötä alalle syntyy kahdet työmarkkinat, ja alan arvostus ei tästä ainakaan kohene. Liittoon kuuluminen vähenee entisestään. Moni maahanmuuttaja lähettää pienestä palkastaan rahaa kotimaahansa läheisilleen, ei siitä enää liiton jäsenmaksuja makseta.

Juntunen peräänkuulutti työnantajan vastuuta ja arvostusta työvoimaa kohtaan, joka sille rahankin tekee, oli kyseessä sitten maahanmuuttaja tai suomalainen.

Laura Hyppölä (Helsinki-Uusimaa): Hyppölä kummeksui Kaupan alan tilannetta, jossa työnantajaliitto rikkoi omaa sopimustaan eikä suostu neuvottelemaan toisen kauden palkankorotuksista koska Suomen kilpailukyky vaarantuisi. Kuitenkin alan työntekijöiltä odotetaan tuloksia ja tehokkuutta suurempien osinkojen maksamiseksi. Sopimussyhteiskuntaa ollaan hajottamassa. Nyt meidän tulee hoitaa hommat niin, että liittona olemme toimintakykyisiä joka alueella, että saamme liiton jäsenyyden tärkeyden iskostettua palvelualojen työntekijöille, meidän tulee tehdä kaikkemme, että turvaamme säälliset työehdot, me emme saa enää tyytyä siihen mitä meille mahdollisesti annetaan. Meidän pitää vaatia! Ja nyt työnantajat ihmettelevät miksi ihmisiä ei saada töihin ja miksi he eivät pysy alalla ja miksi ihmeessä kentällä tapahtuu nyt mielenilmaisuja. Eihän tässä voi itsekään muuta kuin ihmetellä, Hyppölä totesi. Laitetaan rivit järjestykseen ja valmistaudutaan vastaamaan tuohon huutoon, minkä työnantaja ilmoille päästi tiistaina 8.11.

Tarja Kaunismäki (Helsinki-Uusimaa): Kaunismäki kysyi kenen etuja Palta neuvottelee? Hänen työpaikallaan Ifolorilla jopa työnantaja on pettynyt Paltaan, kun neuvottelut eivät edisty. Kaunismäki totesi, että heillä tehdään työnantajan ehdottamana paikallinen sopimus ja ns. varjotyöehtosopimus, jos neuvottelut liittojen välillä eivät etene. Työnantaja haluaa, että työntekijät ovat tyytyväisiä ja on sitä mieltä, että ovat palkankorotukset ansainneet.

Mats Eriksson (Keski-Suomi-Pohjanmaa): Eriksson puhui jäsenpalvelusta ja liiton resursseista. Hän totesi, että jäsenen on hankala saada yhteyttä liittoon. Syitä on varmasti monia? Onko liiton resurssit liian vähäiset? Kun yksi työntekijä jää sairauslomalle, se näkyy heti jäsenpalvelussa ja jäsenen odotusaika palveluun pitenee. Asialle on tehtävä jotain. Eriksson kysyi, onko mahdollista käyttää lakkorahastosta varoja liiton jäsenpalveluihin? Lisäksi rästiläisiä ei pitäisi päästä syntymään. Hän totesi vielä, että liiton brändiä tulisi kirkastaa.

Suvi Röntynen (Pohjois-Suomi): Röntynen puhui mara-alan työvoimapulasta. Työnantajaliiton Timo Lappi on ehdottanut ongelmaan synnytystalkoita, jotta alalle saadaan lisää kokkeja ja muita alan ammattilaisia. Lisäksi työnantajaliitto korostaa työperäisen maahanmuuton lisäämistä työvoimapulan helpottamiseksi. Röntysellä on pelko, että tämä aiheuttaa kahden kerroksen työmarkkinat. Kuinka helppoa onkaan osalle työnantajista varastaa

kielitaidottomalta työntekijältä, joka ei osaa tai uskalla pitää puoliaan tai edes tiedä, että se olisi mahdollista.

Viime viikolla PAM uutisoi kuinka Tampereella oli selvitetty törkeää ihmiskauppatapausta. Kuusi työntekijää oli tehnyt kuutena päivänä viikossa 9–13 h työpäiviä. Palkkasaatavat kasvoivat 1,5miljoonaan euroon. Pariskunta tuomittiin ehdottomiin vankeusrangaistuksiin ihmiskaupasta, maksamaan satojen tuhansien palkkasaatavat, kärsimyskorvauksia ja lisäksi yhteisösakko. Kuinka kalliiksi yhteiskunnalle tuleekaan, jos työperäisen maahanmuuton tämän hetken kriteerejä vielä madalletaan? Tällä hetkellä meillä työperäistä maahanmuuttoa estävät tarveharkinta sekä oleskeluluvan vaatimukset.

Ravintola-alan työvoimapulaa helpotetaan helpolla reseptillä: euromääräiset palkankorotukset, työolot ja työntekijöiden asianmukainen kohtelu!

Sari Pihlajaniemi (Lounais-Suomi): Pihlajaniemi kysyi, oletko myynyt sielusi ja puhelimesi työnantajalle? Nykyisin työnantaja vaatii sähköisten järjestelmien käyttöä työssä ja osa käyttää näitä järjestelmiä omassa puhelimessaan. Saatko palkkaa, jos luet näitä omalla ajalla? Saatko korvausta oman puhelimen tai liittymän käytöstä? Voiko WhatsApp olla työnantajan virallinen tiedotuskanava? Entä jos kieltäydyt laittamasta järjestelmät omaan puhelimeen? Jäätkö työyhteisön ulkopuolelle? Onko työntekijän oltava jatkuvasti työnantajan tavoitettavissa? Pihlajaniemi kertoi, että mm. Portugalissa on laki, joka estää työnantajaa laittamasta viestiä työntekijälle, joka ovat vapaalla.

Mikko Ruokonen (Helsinki-Uusimaa, hallituksen jäsen): Ruokonen lähetti terveiset Kaupan liitolle. Kaupan liiton ilmoitus olla neuvottelematta toisen kauden palkankorotuksista osoittaa pelkuruutta. Nyt inflaation kiihtyessä pitäisi olla kykyä vastuunkantoon ja turvata ostovoima. Kaupan liiton perustelut neuvottelematta jättämiselle eivät kestä päivänvaloa. Yritykset ovat tehneet ennätystulosta. Mm. Keskon tulos kasvanut viimeisen kahden vuoden aikana yli 40 %, kun samaan aikaan inflaatio on kiihtynyt noin 10 %:iin. Kaupan liiton pitäisi nyt ilmoittaa, että vetäytyvät vientiteollisuuden linjasta ja tulisivat neuvottelemaan palkoista. On tästä jotain positiivistakin: PAMIin on tullut jäsentulva, kiitokset siis siitä Kaupan liitolle!

Aleksi Pakarinen (Helsinki-Uusimaa): Pakarinen lähetti terveiset Kaupan liitolle, jonka ylimielinen asenne palkansaajia kohtaan on herättänyt kansanliikkeen unesta. Mikäli pienipalkkaisten ja naisvaltaisten alojen palkankorotukset kaatavat tämän maan, niin olkoon se sitten niin. Mikäli oikeus- ja hyvinvointivaltion nimeen vannova Suomi ja siellä toimivat yritykset kaatuvat, jos työntekijöille pitää maksaa elämiseen riittävä palkka, olkoon se sitten niin. Mikäli Kaupan liitto on valmis kaatamaan koko Suomen kaupan alan vientiteollisuuden puolesta, olkoon se sitten niin!

Mutta me emme suostu saneluun, emmekä myy työrauhaa alle elämiseen riittävien palkankorotusten. Nyt olemme saaneet ”syötön lapaan” ja on aika tehdä ratkaisu ja pitää pää kylmänä. Nyt ei pidä hätäillä, vaan miettiä jokaista liikettä tarkkaan ja harkiten. Jäsenistön viesti on selkeä: on saatava kunnon korotukset. Emme halua tulonsiirtoja, vaan elämiseen riittävän palkan. Ei voi olla niin, että menestyvien kaupan alan yritysten työntekijät joutuvat hakemaan sosiaalietuuksia, koska palkka ei riitä normaaliin elämään.

Kaupan alalla vain kaksi vaihtoehtoa, joko hyvä sopimus tai ei sopimusta lainkaan. Nyt tarvitaan jokaista ammattiosastoa ja jäsentä. Jokainen toimenpide on tärkeä, olkoon se kirjallisen materiaalin tuottaminen, flashmob, somepostaus, ulosmarssi, lakko, saarto, ostoboikotti, jäsenhankinta, liiton tiedotteiden jakaminen tai työkaverin valistaminen. Ei niin pientä toimenpidettä, etteikö se olisi turha tai siitä ei olisi hyötyä.

Elinkeinoelämän koko väkivaltakoneisto on hyökännyt suomalaista palkansaajaa vastaan. Suomen ay-liike on tässä taistelussa se viimeinen lukko puolustamassa työntekijän oikeuksia. Näistä poteroista ei enää voi olla kuin yksi suunta ja se on yhdessä eteenpäin!

Paula Soronen (Pohjois-Suomi): Soronen kertoi, että moni oman ammattiosaston jäsen on ärtynyt Kaupan liiton haluttomuudesta neuvotella palkankorotuksista ja esiin on noussut tahto taistella. Hän kiitteli Etelä-Suomen aktiiveja ulosmarsseista ja toivoi valtakunnallisia toimia. Nyt jos koskaan on tärkeää, että PAM ja pamilaiset työntekijät ovat näkyvillä. Kaupan alalla on tehty viime vuodet huipputulosta ja osa siitä tuloksesta kuuluu työntekijöille. Taistellaan yhdessä!

Ulla Leskinen (Itä-Suomi): Leskinen toi terveiset PAMin kaupan alan tes-neuvottelijoille.

Kaupan liiton ilmoitus 8.11., ettei se neuvottele PAMin kanssa palkankorotuksista ja sanoo koko työehtosopimuksen irti joulukuun lopussa, oli todella typerä peliliike. Mutta ei niin pahaa, etteikö olisi löydettävissä jotain hyvääkin. Eli seuraavaksi neuvotellaan uusi ja parempi työehtosopimus kaupan alalle. Leskinen halusi nostaa esille muutaman ”työtapaturman” nykyisessä työehtosopimuksessa.

Leskinen toivoi, että neuvottelijat pohtivat tarkemmin kirjausten tosiasiallisia vaikutuksia työpaikoilla ja työnantajan mahdollisuuksia soveltaa erittäin laveasti kirjausta, kuitenkin rikkomatta tessiä ihan kirjaimellisesti:

Luottamusmiessopimus ja luottamusmiehelle annettavat tiedot.

Kerran vuodessa vakituisesta henkilökunnasta:

- suku- ja etunimet
- tieto osa-aikaisten ja määräaikaisten määrästä
- tieto palkkaryhmistä
- tieto työntekijöiden sekä vuoden aikana erikseen töihin kutsuttavien tai tilapäisen henkilöstön lukumäärästä
- toisin sovitut asiakokonaisuudet ilman henkilötietoja

Kuukauden kuluessa työsuhteen alkamisesta

- uusien työntekijöiden suku- ja etunimet sekä palvelukseen tuloaika

Leskinen kertoi, että hänellä on 49 toimipaikkaa ja tessin mukaan hänelle annetaan suku- ja etunimet kerran vuodessa vakituisista työntekijöistä ja uusista työntekijöistä ja kerran kuukaudessa uusista työntekijöistä mukaan lukien palvelukseen tuloaika. Työnantaja toimii siis ihan sovitusti tessin mukaan. Mutta mitä hyötyä on niistä nimistäkään, kun en saa toimipaikkaa, kotiosoitetta ja puhelinnumeroa, kun nämä tiedot ovat työssä onnistumisen

kannalta kaikista tärkeimpiä, jotta voin olla yhteydessä uusiin, mutta myös vanhoihin työntekijöihin. Kaikki muu tässä pykälässä on enemmän tai vähemmän täytetty, ja riitatilanteessa saa kaiken tiedon mitä tarvitsee asian selvittämiseen, joko hyvällä tai sitten pahalla.

Minna Ropponen-Korhonen (Itä-Suomi): Ropponen-Korhonen totesi, että PAMia perustaessa liitto oli tunnettu, näkyvä ja Suomen suurin. Nyt kun vuosia on kulunut parisen kymmentä, onko PAM pystynyt muuttumaan ajan hengessä? Meidän on muututtava, uudistettava toimintatapoja ja on aika iskeä, pam! On pystyttävä kapuamaan takaisin suurimmaksi isoimmaksi ja maan parhaimmaksi ammattiliitoksi.

Ulla Leskinen (Itä-Suomi): Leskinen toi lisää terveisiä liiton kaupan alan tes-neuvottelijoille: Toinen korjaamista vaativa kohta työehtosopimuksessa:

3.Työaika

10.3 Aattovapaat

Aattovapaakorvaus

- 4 aatosta 2 aattoa ollaan vapaalla, joten luonnollisesti 2 ollaan yleensä töissä
- ja mikäli joutuu tekemään useampia kuin 2 aattoa töitä, siitä on saanut 100 % korotetun palkan. Mitä TES tästä sanoo?

”Työnantaja voi korvata aattovapaat maksamalla kyseisinä päivinä tehdystä säännöllisestä työstä 100 %:lla korotettu palkka. Työnantaja ja työntekijä voivat kertaluonteisesti sopia aattovapaamääräyksistä toisin”

Leskinen kertoi saaneensa työnantajalta tällaisen sopimusluonnoksen tarkastettavaksi:

”Aattovapaakorvauksen antamisesta voidaan kertaluonteisesti sopia toisin (23 § Työpaikkakohtainen sopiminen). Olemme sopineet, että työntekijä luopuu TES:n mukaan maksuun tulevista aattovapaakorvauksista (100 % korotettu palkka) vuonna _____.”

Aattovapaakorvauksista luovutaan noin vain? Miksi kukaan sopisi, että kaksinkertaisen palkan sijasta saakin peruspalkan? Mitä tässä kohdassa on haluttu edistää, tästäkö se turhien lisien poisto alkaa?

Leskinen ehdotti, että neuvottelijat yrittäisivät muuttaa kirjauksen näin:

”Työnantaja korvaa aattovapaat.....”

”Voi” sana pois lauseesta, korotettu palkka 100 % maksetaan ehdottomasti.

”Aattovapaakorvauksen antamisesta voidaan kertaluonteisesti sopia toisin (23 § Työpaikkakohtainen sopiminen)” kokonaan pois.

Ei voi sopia toisin ja ainakaan ei työnantajan aloitteesta, mutta mieluummin ei ollenkaan.

Tarja Puotsaari (Lounais-Suomi, hallituksen jäsen): Puotsaari kysyi mitä meille kuuluu? Hyvään elämiseen riittävä palkka! Miksi Kaupan liitto ei halua neuvotella toisen kauden palkankorotuksista? Mitä tekemistä meidän palkkoilla on Suomen viennin kilpailukyvyyn kanssa? Kaupan ala on tehnyt isoimman tuloksen kuin koskaan.

Puotsaari kertoi, että Citymarketin työntekijät marssivat ulos haluten näyttää, että haluavat taistella Kaupan liittoa vastaan, ei omaa työnantaja. Työnantajan mukaan se ei voi vaikuttaa mitenkään Kaupan liiton toimintaan. Kuulostaa oudolta! Nyt Kaupan liitto vaarantaa joulumyynnin, sillä me tulemme viettämään rauhallisen joulun!

Marika Ruusunen (Itä-Suomi): Ruusunen puhui hiusalan epäkohdista. Alan yleissitova työehtosopimus menetettiin vuonna 2018. Oman alan työnantajia ei saada neuvottelupöytään millään. Hiusyrittäjät pitivät 10.12.2022 viimeisen kokouksen, jossa yhdistys lopetetaan. Ruusunen pyysi, että PAM neuvottelee Paltan tai Kaupan liiton kanssa työehtosopimuksen hiusalalle. Ruusunen totesi, että Suomessa hiusalan palkat ovat pohjoismaiden alhaisimmat tuntipalkan ollessa 10,70e/h. Islannissa se on 22,30e, Tanskassa 19,58e, Norjassa 17,50e, Ruotsissa 14,00e. Meidän on pakko alkaa vaikuttamaan palkankotuksiin, Ruusunen sanoi.

Anni Hasunen (Lounais-Suomi): Hasunen muistutti, että vuonna 2019 valtuustolle tuotiin idea PAM appista. Silloin oltiin sitä mieltä, että juuri sellaista tarvitaan. Appia on odotettu, mutta missä se nyt on? Mihin se mahtoi jäädä, Hasunen kysyi. Hasunen kertoi ammattiosastossaan tehdystä jäsenkyselystä, mitä jäsenet haluavat liitolta. Vastauksissa toivottiin appia mm. jäsenmaksujen helpompaan maksamiseen. Vuonna 2023 pitää pystyä maksamaan jäsenmaksu appilla, Hasunen sanoi.

Lauri Iso-Lähteenmäki (Pirkanmaa): Iso-Lähteenmäki puhui luottamushenkilöiden jaksamisesta. Taakasta, joka kaatuu luottamushenkilölle, kun työntekijä voi huonosti ja siitä kuinka vaikea siihen on saada apua. Hän toivoi liitolta apua vaikeisiin tilanteisiin ja akuuttiin tarpeeseen, vaikka sitten ostopalveluna.

Toisena seikkana hän kysyi, että onko liitolla suunnitelmaa siihen, jos yleissitovuus loppuu? Pystyykö liitto reagoimaan tilanteeseen riittävään nopeasti? Voisiko tällaisissa isoissa päätöksissä ja linjauksissa valtuuston kutsua koolle useammin ja matalammalla kynnyksellä?

Sami Kymäläinen (Valtakunnalliset): Kymäläinen puhui vartijoiden kokemasta väkivallasta ja uhkailusta. Turvallisuusalan ammattiliitto on saanut yhteydenottoja vakavista väkivaltatilanteista, joista on tehty rikosilmoitus. Ilmeisesti poliisin tai syyttäjän resurssipulan takia nämä tapaukset eivät ole edenneet syyteharkintaan ja tekijä on jäänyt ilman rangaistusta. Tällainen toiminta antaa täysin väärän signaalin rikolliselle. Kaikki nämä tilanteet pitäisi käsitellä. PAMin tulee antaa kannanotto asiaan, Kymäläinen vaati.

Christa Pessi (Helsinki-Uusimaa): Pessi toi kaupan alan työntekijöiden pettyneet ja tyrmistyneet terveiset Kaupan liiton ilmoituksesta, ettei se lähde neuvottelemaan palkankorotuksista PAMin kanssa. Työntekijät ovat palkankorotuksensa ansainneet. Palkalla on väliä ja sitä on saatava paremmalle tasolle. Kaupan alan työntekijät tekevät myös entistä enemmän töitä iltaisin ja viikonloppuisin aukiololaajennusten vuoksi. Ja tämä aika on pois perheen ja lähimmäisten kanssa. Pessi puhuikin kaupan alan lisistä haitallisista.

Entistä enemmän tuodaan työnantajan toimesta esille sitä, että voitaisiin sopia paikallisesti enemmän asioita. Halutaan siis sopia niistä asioista, mistä

työnantaja haluaa neuvotella. Paikallisia sopimuksia tehdessä on myös muistettava, että sen tulee aina olla työehtosopimusta parempi.

Kaupat tekevät tulosta ja investoivat erilaisiin asioihin. Kuitenkaan ei ole varaa maksaa palkkaa, millä työntekijä pärjää. Korona-ajassa on puhuttu kauniita korulauseita, miten olemme pitäneet yhteiskunnan käynnissä, joustaneet jatkuvasti työpaikalla työnantajan toiveesta ja laittaneet itsemme likoon hyvän tuloksen ja toiminnan eteen. Tässäkö kiitos? Me emme lannistu, vaan olemme neuvottelijoiden tukena. Hoidetaan omalta osaltamme jäsenhankinta kuntoon työpaikoilla. Kaupan liitto auttoi tässä meitä paljon. PAM hoitaa jäsenten asioita ja me jäsenet olemme PAM! Työntekijät ovat valmiita taisteluun.

Tuuli Elokannas (Helsinki-Uusimaa): Elokannas totesi Kaupan liiton hallituksen avanneen 8.11. ns. Pandoran lippaan paljastaen todelliset kasvonsa. Kaupan liitto ei noudata yhteistä sopimusta ja se onkin enemmän huolissaan vientiteollisuuden kilpailukyvyistä, kuin kaupan tuloksesta ja omista työntekijöistään. Nyt vaadimme Kaupan liittoa sopimaan palkoista sovitun mukaisesti.

Mats Eriksson (Keski-Suomi-Pohjanmaa): Eriksson puhui mara-alan tilanteesta ja tulevista työehtosopimusneuvotteluista. Valitettavasti mara-alalla ei tunnuta tietävän, mitä kaupan alalla nyt tapahtuu. Se on murheellinen asia sillä PAM edustaa kaikkia aloja ja tietoisuus pitäisi olla kaikilla pamilaisilla aloilla. Eriksson kehotti valtuuston jäseniä viemään kaupan alan tilannetta kaikkien muiden alojen työntekijöiden tietoisuuteen. On mahdollista, että sama asia on edessä muillakin aloilla. Pelottaa!

Eriksson toivoi liitolta enemmän kannanottoja mara-alalta esimerkiksi siihen, että ulkomailta tuodaan työntekijöitä, joilla ei ole suomen kielen taitoa.

Sami Kymäläinen (Valtakunnalliset): Kymäläinen totesi, että monessa puheessa esiin nostettu työperäinen maahanmuutto on jo aiheuttanut Suomessa kahden kerroksen työmarkkinat. EK vaatii kymmeniä tuhansia ulkomaalaisia Suomeen töihin ja korostaa samalla palkkamalattia. Työehtoja on helpompaa polkea, kun toinen osapuoli ei ymmärrä lainsäädäntöä, työsopimusta, kulttuuria tai käytäntöjä. Meidän tulee taistella tätä hyväksikäyttöä vastaan ja vaatia työntekijän kielitaidon riman nostamista.

Merja Lehto (Helsinki-Uusimaa, hallituksen jäsen): Lehto lähetti terveiset MaRa ry:n Timo Lapille ja kysyi, mikä on hänen roolinsa mara-alan työntekijöiden ”lisääntymistalkoissa” ja mitä hän on tehnyt tämän akuutin ongelman ratkaisemiseksi? Olethan jo varmasti antanut kaikkiesi, siis ”oman panoksesi”? Pankit ovat auki, on korkea aika korottaa palkkoja!

Päivikki Saukko (Keski-Suomi-Pohjanmaa): Saukko nosti esiin itseaiheutetun työvoimapulan. Työvuorolistat tehdään liian tiukoiksi ja lepoajat jäävät minimiin. Moni työntekijä ei halua täysiä tunteja, koska ovat niin väsyneitä äärimmäiseksi vedettyihin työtehoihin.

Tiina Kuusisto (Pirkanmaa, työttömyyskassan hallituksen yleisjäsen): Kuusisto puhui liittojen jäsenkalastuksesta. Hänen tietoonsa on tullut, että JHL:ään ja SEL:iin on liittynyt mara-alan jäseniä todennäköisesti halvemman jäsenmaksun perässä.

Aleksi Pakarinen (Helsinki-Uusimaa): Pakarinen nosti esiin vuokratyöntekijöihin kohdistuneet työehtosopimusten rikkomiset. Pakarinen toivoi, että luottamushenkilöt juttelisivat vuokratyöntekijöiden kanssa työpaikoilla ja heidän mahdollisia riitoja tuotaisiin ratkottaviksi.

Seuraavaksi kuultiin kommenttipuheenvuorot.

Talousjohtaja **Jukka Mattila** kommentoi liiton henkilöresursseja jäsenpalvelussa. Hallituksen tekemän linjauksen mukaan henkilöstökulut voivat olla korkeintaan 45 % jäsenmaksutulosta. Henkilöstösuunnitelma tehdään vuosittain ja siinä määritellään rekrytoinnin tarve ja painopisteet.

Järjestöjohtaja **Risto Kalliorinne** kommentoi liiton jäsenpalvelua ja jäsenkokemuksia. Liitossa on käynnissä jäsenpalveluiden kehittämisprojekti, jonka myötä on tunnistettu kriittiset kehittämistarpeet jäsenpalvelussa. Ne tullaan korjaamaan työjärjestelyin ja henkilökunnan osaamista kehittämällä. Myös teknisiä ratkaisuja kehitetään paremmiksi.

Kalliorinne pahoitteli, että tänä syksynä Vaasan aluetoimistossa on ollut poikkeuksellisen huono tilanne sairauslomien ja aluepäällikön tehtävien vaihtumisen takia. Tilanne on kuitenkin korjaantumassa.

Kalliorinne kertoi, että rästitykseen on saatu helpotusta ottamalla käyttöön soittokampanjoita ja tekstiviestimuistutus. Näiden seurauksena saatu jäsenpalaute on ollut positiivista ja tämän syksyn aikana on rästiläisten kokonaismäärä saatu 20 % pienemmäksi.

Viestintäjohtaja **Timo Piironen** kommentoi liiton jakomateriaaleihin liittyviin kommentteihin, että qr-koodit ovat käytössä osassa materiaaleja ja sitä mukaan, kun materiaaleja uudistetaan, lisätään koodin käyttöä. Tuuli Elokankaan mainitsemaa Kiitos hyvästä palvelusta -korttia ei ole uudistettu vuosiin. Ne tullaan myös päivittämään ja myöskin työsuojeluvaalien materiaalia tullaan uudistamaan.

PAMin brändiin ja näkyvyyteen Piironen kommentoi, että juuri nyt meneillään olevassa markkinoinnin uudistamisprojektissa liiton brändiä kirkastetaan ja mainontaa uudistetaan. Tänäään valtuuston kokouksen alkusanojen jälkeen nähty video oli luonnos uudesta mainoksesta. Jo käytössä olevat ”Mitä meille kuuluu” -kuvat ovat osa uutta mainontaa. Osa mainoksista näkyy jo esimerkiksi kauppakeskuksissa. Piironen kertoi, että brändityö kokonaisuudessaan saadaan valmiiksi juuri ennen liittokokousvaaleja. Viime valtuuston kevätkokouksessa kuultu valtuutettujen huoli liiton näkyvyydestä ja markkinoinnista on siis otettu huomioon ja työhön on ryhdytty. Piironen mainitsi Minna Ropponen-Korhosen puheenvuoroon, että Taloustutkimuksen mukaan PAM on Suomen tunnetuin ammattiliitto. Työikäisistä aikuisista 52 %:lla on mielikuva PAMista. Seuraavaksi tulee Tehy, josta on mielikuva 41 %:lla työikäisistä.

Piironen kommentoi vielä Anni Hasusen esiin nostamaan PAM-appiin. Liitossa otettiin sähköinen asiointipalvelu käyttöön nelisen vuotta sitten ja silloin jouduttiin hylkäämään ajatus appin käytöstä, koska liiton jäsenrekisterijärjestelmä ei taivu app-integraatioon. Uniofy-ohjelmasta on

ajatuksena muodostaa PAM-app tulevaisuudessa. App-asia huomioidaan myös meneillään olevassa jäsenpalveluprojektissa, kun jäsenpalveluiden kanavia uudistetaan.

Lopuksi Piironen kertoi, että SAKlainen ay-liike käynnistää yhteisen kampanjan äänestysaktiivisuuden kasvattamiseksi, tavoitteena sitouttaa ehdokkaat SAKlaisen ay-liikkeen tavoitteisiin ja saada SAKlaisen ay-liikkeen asioita yleiseen vaalikeskusteluun aiempaa vahvemmin. Eduskuntaan tulisi saada enemmistö sellaisia kansanedustajia, jotka ymmärtävät työtä tekevän väestön asioita.

Mats Eriksson (Keski-Suomi-Pohjanmaa): Eriksson kysyi vielä, että onko niin, että liiton henkilöstökulut saa olla enintään 45 % jäsenmaksutulosta? Voisiko työtaistelurahastosta ottaa euroja tähän?

Toiminnanjohtaja **Heidi Lehikoinen** vastasi Erikssonille, että hallituksen linjauksen mukaan henkilöstökulut voi olla maksimissaan 45 % jäsenmaksutulosta. Tällä on haluttu turvata se, että liiton toimintakuluihin jää varoja. Liitossa suurimmat kuluerät vuosittain ovat työttömyyskassan jäsenmaksut n. 40 %, henkilöstökulut maksimissaan n. 45 % ja ict-kulut 10–15 %. Viime vuosina olemme joutuneet käyttämään sijoitustoiminnan tuottoa kulujen kattamiseen, ja tämä ei ole kestävää pidemmällä tähtäimellä. Toimintaympäristö on erilainen kuin aiemmin ja jäsenmaksutulo tulee laskemaan ja myös sijoitustoiminnan tuotot tulevat laskemaan. Vastuullisuus henkilöstökuluista on siis järkevää. Palveluiden kehittämisprojektissa on tullut esiin monia jäsenpalveluiden kehittämiseen liittyviä asioita, joita tullaan edistämään muutoin kuin henkilöstöä lisäämällä.

Liisa Tamminen (Helsinki-Uusimaa, valtuuston 2. varapuheenjohtaja):

Tamminen esitti Aleksi Pakariselle kiitokset hänen nostettuaan puheessaan esiin vuokratyöntekijät ja heihin kohdistuvat ongelmat.

Merkittiin kuulluksi puheenjohtaja Annika Rönni-Sällisen ajankohtaiskatsaus ja yleiskeskustelu, jotka toimivat päätöslausumavaliokunnan työn pohjana.

Kokous keskeytettiin klo 14.42.

Kokousta jatkettiin klo 15.10 kohdasta 10. Toimintasuunnitelman hyväksyminen. Puheenjohtajaksi vaihtui **Liisa Tamminen**.

Kokousta jatkettiin 23.11. klo 10.05. kohdasta 8. Valtuustoaloitteista päättäminen. Puheenjohtajana **Liisa Tamminen**.

8. Valtuustoaloitteista päättäminen

Todettiin, että valtuustolle on saapunut 17 aloitetta, joihin hallitus on laatinut lausunnot.

Siirryttiin aloitteisiin.

Id: 3107

Jäsenvastaavien oikeuksien laajentaminen

Tausta ja perustelut:

Jäsenvastaavan oikeudet voidaan tällä hetkellä liiton suositusten mukaan antaa vain kahdelle ammattiosaston johtokunnan jäsenelle. Tämä käytäntö on erittäin ongelmallinen aktiivisesti toimivissa osastoissa, sillä muut joutuvat aina tekemään viestinnän jommankumman kautta. Tämä myös rajoittaa mm. nuorisovastaavan mahdollisuuksia viestiä suoraan nuorten jäsenten kanssa. GDPR asettaa rajoituksia jäsentietoihin pääsemiseksi, mutta riittävällä koulutuksella oikeuksia pitäisi pystyä antamaan osastolle useampia.

Esitys:

Esitämmeikin valtuustolle, että liitto tekee selvityksen riittävästä toimenpiteistä mahdollistaakseen jäsenvastaavan oikeudet tarvittaessa useammallekin johtokunnan jäsenelle.

705 PAM - hotelli- ja ravintola-alan Tampereen osasto ry

Hallituksen lausunto:

Hallitus toteaa, että jäsenvastaavien oikeuksien laajentaminen täytyy olla erittäin hyvin harkittua, koska kyse on ihmisten yksityisistä tiedoista, joita säätelee myös tarkka lainsäädäntö.

Osastojen uuteen viestintätyökaluun Uniofyhin on mahdollista tehdä muutos, jolla jäsenvastaavan oikeudet annetaan osaston puheenjohtajalle ja enintään kolmelle muulle osaston toimihenkilölle. Jäsenvastaavan oikeuksilla voi tehdä jäsenpoimintoja ja lähettää viestejä halutuille jäsenryhmille. Näin ammattiosastojen toiminta ei ole enää niin rajatun toimijaryhmän varassa ja myös riski, että joidenkin poissaolojen vuoksi viestintä jäsenille estyy.

Hallitus toteaa, että jäsenvastaavan oikeudet voidaan uudessa järjestelmässä antaa osaston puheenjohtajalle ja enintään kolmelle muulle osaston toimihenkilölle. Kuten aloitteessa on mainittu, niin tietosuojakoulutuksen avulla voimme pitää huolen hyvistä tietosuojakäytännöistä koskien jäsenvastaavan oikeuksien käyttöä. Tähän on syytä jatkossakin panostaa.

Päätösesitys:

Valtuusto merkitsee aloitteen tiedoksi.

Päätös: Valtuusto merkitsi aloitteen tiedoksi.

Id: 3108

Liiton työryhmä/asiantuntijapaneeli, epätyypilliset työsuhteet

Tausta ja perustelut:

Epätyypilliset työsuhteet, mm. vuokratyö ja alustavälitteinen työ, ovat tulleet jäädäkseen ja molempia hyödynnetään kasvavissa määrin yli sopimusalojen. Luonnollisesti sopimusalatoimikunnat huomioivat omien alojensa tilanteen ja

pyrkivät vaikuttamaan työehtosopimuksiin. Tämä ei kuitenkaan ole saanut vuokratyötä tekeviä, eikä alustavälitteistä työtä tekeviä, aktivoitumaan liitossa, saati tuomaan heidän ääntään kuuluviin.

Esitys:

Esitämmeikin valtuustolle, että liitto luo epäsäännöllisten työsuhteiden asiantuntijapaneelin, joka pyrkii toiminnallaan järjestämään näissä työsuhteissa työskenteleviä, toimii yhteistyössä sopimusalojen toimikuntien kanssa. Paneelin yhteistyökumppaniksi esitämmeikin ammattiosastoille työsuhdevastaavan valitsemista, joka toimisi paneelin kanssa yhteistyössä, ja/tai kuuluisi siihen.

705 PAM - hotelli- ja ravintola-alan Tampereen osasto ry

Hallituksen lausunto:

Vuokratyö ja erilaiset alustavälitteiset työt koskevat aloitteessa mainitun mukaisesti lähes kaikkia sopimusaloja. Euroopan parlamentti on mahdollisesti vielä tämän vuoden puolella hyväksymässä kantaansa tavoitteena alustatalousdirektiivi, jossa mm. vahvistettaisiin työsuhdeolettama. Asia alustatalouden osalta on siis nopeasti edistymässä EU-tasolla, jossa kansallisen toimeenpanon merkitys on meillä ratkaisevaa.

Myös vuokratyön ja muiden epätyypillisten työsuhteiden (esim. työsuhteen naamioiminen yritystoiminnaksi) määrä ja erilaiset muodot ovat tulevaisuutta. Edelleen myös määrä- ja osa-aikaiset sekä muut työsuhteisiin liittyvät ongelmat ovat edunvalvonnassa tärkeitä. Palvelualoilla ns. epätyypilliset työsuhteet alkavat olla jo varsin tyypillisiä eikä tarkka raja siksä aina enää ole edes mahdollista.

Hallitus pitää tärkeänä, että ammattiosastoissa huomioidaan ja keskustellaan työelämän muutoksista sekä huomioidaan ja pidetään esillä kaikenlaisissa työsuhteissa olevien työntekijöiden asioita. Tällä hetkellä osastoissa voidaan valita jäsenvastaava, nuorisovastaava, opintovastaava, tiedotusvastaava, solidaarisuusvastaava ja työsuojeluvastaava. Työsuojeluvastaava on valittu 33 osastossa.

Jatkossa työsuojeluvastaavan tehtävänimike voitaisiin muuttaa työelämävastaavaksi. Tehtävänimike pitäisi sisällään edelleen työsuojeluasiat, tehtävänkuvan ollessa kuitenkin laajempi. Työelämävastaavan tehtävään kuuluisi osallistua työelämään- ja työsuojeluun liittyviin koulutuksiin ja tapahtumiin, tuoda esille työelämään- ja työsuojeluun liittyviä ajankohtaisia asioita ja näkökulmia sekä vastata osaston työelämätiedotuksesta ammatillisiin oppilaitoksiin sekä työpaikkojen järjestämisestä. Tällä muutoksella voitaisiin saada ammattiosastoihin nykyistä laajempaa keskustelua työelämän muutoksista ja kehittää toimia, joilla toiminta tavoittaa kaikenlaisissa työsuhteissa työskentelevät palvelualojen ihmiset.

Hallitus toteaa, että aloitteessa esitetyn paneelin sijasta vuoden aikana järjestetään webinaari, johon kutsutaan epätyypillisissä työsuhteissa olevia jäseniä sekä ammattiosastojen työelämävastaavia. Webinaarissa käydyn

vuoropuhelun perusteella tehdään mahdolliset jatkotoimet asian edistämiseksi.

Päätösesitys:

Valtuusto merkitsee aloitteen tiedoksi.

Päätös: Valtuusto merkitsi aloitteen tiedoksi.

Id: 3109

Liiton nuorten toiminnan ikäraja

Tausta ja perustelut:

Jo vuosia PAM on pitänyt nuorten toiminnan ikärajana 31 ikävuotta. Lainsäädännön näkökulmasta nuori on alle 30-vuotias. Kuitenkin valtaosassa SAK:n liittoja nuorten toiminnan ikäraja on 35 vuotta. Asiasta on keskusteltu useina vuosina ja valitettavasti liitto ei ole päivittänyt kantaansa. Jokaisella meillä on omanlaisemme elinkaari liiton jäsenenä ja aktivoituminen alkaa useasti 25–30-vuotiaana, osalla tämä tapahtuu myöhemmin. Kuitenkin juuri kun nuori (alle 35) jäsen on saatu mukaan nuorisotoimintaan, niin ikäraja tulee vastaan ja siitä on luovuttava. Aktiiviemme ikääntyessä on nurinkurista, että varovaisesti toiminnasta kiinnostuneet putoavat nuorten toiminnan kelkasta juuri kun toiminta alkaa vaikuttamaan mielekkäältä. Liitto ei myöskään voi antaa mahdollisuutta osallistua liiton kiintiöstä SAK Nuorten valtakunnallisiin tapahtumiin.

Esitys:

Esitämmeikin valtuustolle, että liitto muuttaa nuorten ikärajan vastaamaan SAK:n nuorten ikää, eli alle 35 ikävuotta. Tällöin nuoret jäsenemme saavat tasavertaisen kohtelun muihin liittoihin nähden ja mahdollistamme aktivoitumisen liiton toimintaan hieman myöhemminkin.

705 PAM - hotelli- ja ravintola-alan Tampereen osasto ry

Hallituksen lausunto:

Aloitteessa esitetään, että nuorten ikärajaa nostettaisiin 35-vuoteen. Tällä hetkellä PAMin nuorten toiminnan ikäraja on 30-vuotiaat ja sitä nuoremmat, joka kattaa noin kolmasosan PAMin jäsenistöstä. Suomen nuorisolaki määrittelee nuoren alle 29-vuotiaaksi ja nuorten toimintaa tuetaan valtiotasolla eri tavoin. Nuorisojärjestöjen ikärajana pidetään 29-vuotta, jolloin olemme varteenotettava nuorisotoimija ja nuorten puolesta puhuja, kun ikärajamme on linjassa nuorisojärjestöjen kanssa. Kohderyhmänä alle 30-vuotiaat muodostavat myös suurimman yksittäisen jäsenryhmän, jonka tavoittaminen ja aktivointi erityisillä toimilla on tärkeää.

Nuorten toiminnan tarkoitus on ohjata nuoria liiton aktiivitoimintaan ammattiosastoissa sekä työpaikoilla. PAMin uudistuneessa nuorisopaneelissa on mukana toimijoita 18-vuotiaista 30-ikävuoteen. Monilla ei vielä ole työpaikan tai ammattiosaston luottamustehtävää, nuorisopaneeli onkin tärkeä

ensiaskel vaikuttamisen polulla. Työpaikkojen nuoret luottamushenkilöt vaikuttavat jo työpaikoillaan tai ammattiosastoissa, joten heitä tähän mennessä nuorisopaneelin matalankynnyksen toimintaperiaate ei ole houkuttanut, kun ovat jo aktiivisesti vaikuttamassa.

Hallitus näkee, että 18-vuotiaan ja 35-vuotiaan jäsenen välillä on kokemuksellinen ja kehityksellinen ero. Toki paineita olisi PAMin nuorten toiminnan osalta jopa laskea ikärajaa, koska samaa voi monesti sanoa 18-vuotiaan ja 30-vuotiaan osalta. Ikärajan nostoa ei voi myöskään perustella suoraan, miten muut liitot toteuttavat nuorisotoimintaa. Hallitus on tietoinen, että muissa SAK:laisissa liitoissa ikäraja on 35-vuotta, mutta liiton jäsenten ikärakenne ja toimintaympäristö on hyvin erilainen. Ammattiliitossamme uusista jäsenistä kaksi kolmasosaa on 30-vuotiaita tai alle ja PAM on usein ensimmäinen kosketus ammattiliittoon. PAMin on tärkeä tarjota nuorten näköistä matalankynnyksen toimintaa heti jäsenyyden alussa.

Liiton jäsenten osallistuminen SAK:n valtakunnallisiin tapahtumiin osallistuminen vaatii kuitenkin linjausta. Kuten aloitteessakin mainitaan, niin SAK:n nuorisotoiminta mahdollistaa osallistumisen 35-ikävuoteen asti. Moni löytääkin ensin liiton nuorisotoiminnan ja vasta myöhemmin SAK:n. Tämän vuoksi jatkossa SAK:n vuorovuositain järjestettävään valtakunnalliseen tapahtumaan ikärajana tullaan pitämään PAMin osalta myös 35-ikävuotta. Nuorten avoimet verkkotapahtumat / striimit Youtubessa ovat myös avoimia kaikille ja ovatkin tavoittaneet myös yli 30-vuotiaita. PAMin nuoret ovat järjestäneet myös muutamia ikärajattomia nuorten tapahtumia verkossa, joiden aiheet voisivat kiinnostaa koko jäsenistöä mm. syyskokouksen sparraus.

Päätösesitys:

Valtuusto merkitsee aloitteen tiedoksi.

Päätös: Valtuusto merkitsi aloitteen tiedoksi.

Id: 3110

Jäsenmaksun hoito

Tausta ja perustelut:

Jäsenmaksun maksamattomuus, eli rästit, ovat suurin syy liitosta eroamiseen. Jäsenmaksu-uudistusta on odotettu pitkään ja nyt olisi korkea aika mahdollistaa monimuotoinen jäsenmaksun maksaminen. Mobiilimaksaminen on yleistynyt huomasti ja mahdollisuuksia on lukuisia. Meillä ei ole varaa menettää enää yhtään jäsentä vain jäsenmaksun maksamisen hankaluuden takia.

Esitys:

Esitämme valtuustolle, että liitto käynnistää pikaisen selvitystyön mm. Mobile Pay:n tai muun suoraveloituksen maksukortilta mahdollistavan jäsenmaksutavan käyttöönotosta.

Hallituksen lausunto:

Hallitus toteaa, että aloitteen tekijän lähtökohta, jossa esitetään mahdollisimman helppoa tapaa jäsenmaksun hoitamiseen on kannatettava ja toteutuessaan vähentäisi jäsenmaksurästejä ja niistä johtuvia jäsenyyden päättämisiä.

Mobiilimaksaminen on lyönyt itsensä läpi Suomessa ja kuluttajakyselyiden perusteella yli puolet suomalaisista 15–79-vuotiaista suomalaisista on käyttänyt mobiilimaksamista sen helppouden ja nopeuden takia. Nuoremmissa ikäryhmissä juuri Mobile Pay on saavuttanut laajan kattavuuden, 20–29-vuotiaista suomalaisista noin 90 % on ladannut itselleen Mobile Payn mobiiliapin.

Tällä hetkellä PAMin jäsenmaksun voi maksaa sähköisen asioinnin kautta Mobile Paylla. Maksamista ei voi tehdä suoraan Mobile Paylla, vaan se tapahtuu PAMin sähköisen asioinnin kautta, koska jäsenmaksun kohdistumista varten tarvitaan viitenumero, joka kohdistaa maksun oikealle henkilölle ja tiettyyn ajanjaksoon. PAMin sähköisessä asiointissa on Mobile Payn lisäksi maksutavoiksi valittavissa kymmenen verkkopankkia ja kolme luottokorttia. Sähköinen asiointipalvelu siis tarjoaa monia erilaisia vaihtoehtoja jäsenmaksun maksamiseen.

Kun käsitellään jäsenmaksun maksamista suoraan mobiiliapin kautta, niin Mobile Pay on maksutapana käytössä muutamissa ammattiliitoissa, joissa on kiinteä kuukausijäsenmaksu. Tällöin liitto pystyy lähettämään mobiilimaksun maksutavaksi valinneille jäsenilleen oikean suuruisen kuukausijäsenmaksun mobiiliappiin hyväksyttäväksi. Jäsenet voivat hyväksyä laskun yhdellä 'swaippauksella' tai valita laskun automaattisen hyväksynnän, jolloin kuukausijäsenmaksun summa veloitetaan heiltä automaattisesti.

PAMissa on voimassa prosenttiperusteinen jäsenmaksumalli ja valtuusto on kevätkokouksessaan linjannut, että sen pohjalta toimitaan myös jatkossa. Prosenttiperusteisessa jäsenmaksumallissa, jossa suurella osalla jäsenistöstä on muuttuvat kuukausitulot, emme pysty lähettämään oikean suuruista jäsenmaksua jäsenille hyväksyttäväksi. Jos ammattiliitoilla olisi oikeus tulorekisteritietoihin, niin siellä olevien tietojen perusteella pystyisimme muodostamaan oikean suuruiset jäsenmaksulaskut jäsenille ja lähettämään ne mobiiliappiin hyväksyttäväksi. Tällä hetkellä ainoastaan viranomaistahoilla, joiksi luetaan mm. työttömyyskassat, on oikeus tulorekisterin käyttöön.

Haasteita tuottaa myös, että Mobile Payhin on rakennettu ominaisuus, jonka johdosta

laskun saaja ei pysty vaihtamaan hänelle lähetetyn laskun suuruutta, vaan maksajan täytyy maksaa saamansa lasku sen suuruusena, kun lasku on hänelle tullut. Tämän ominaisuuden johdosta emme pysty lähettämään laskuja jäsenille oletussummalla (esim. 25 €/kk) ja samalla ohjeistamaan heitä muuttamaan maksettavaa jäsenmaksua kunkin kuukauden tuloja vastaavaksi. Myös suoraveloitus maksukortilta toimii maksutapana paremmin silloin kun, jäsenmaksun suuruus on ennalta tiedossa ja aina samansuuruinen.

Mobiilimaksaminen on vaivaton tapa hoitaa laskuja. Suoraan kännykkään tulevat laskut muistuttavat maksajaa laskun hoitamisesta ja automaattihyväksynnällä voi välttyä kuukausittain toistuvasta laskun hyväksymisestäkin. Mobiilimaksamisen hyvien ominaisuuksien vuoksi jatkamme Mobile Payn ja tarvittaessa muidenkin mobiilimaksupalveluiden tarjoajien kanssa sellaisten ratkaisujen ratkaisuiden etsimistä, joiden avulla saamme lisättyä helppoja jäsenmaksutapoja PAMin jäsenmaksun maksamiseksi. Heti kun palveluntarjoajien sovellukset ja PAMin järjestelmät mahdollistavat niin uusia tapoja jäsenmaksun maksamiseen tullaan lisäämään jäsenten käytettäväksi. Tällä hetkellä meneillään olevassa jäsenpalvelujen kehittämisprojektissa tarkastellaan palveluprosessia kokonaisuudessaan ja jäsenmaksutapojen sujuvoittaminen on myös yksi teema kehittämistyössä.

Päätösesitys:

Valtuusto merkitsee aloitteen tiedoksi.

Päätös: Valtuusto merkitsi aloitteen tiedoksi.

Id: 3111

Opiskelijajäsenyys- ja toiminta oppilaitoksissa

Tausta ja perustelut:

Nuoret, ammattiin opiskelevat liiton opiskelijajäsenet loistavat poissaolollaan liiton nuorten toiminnassa ja on ihan ymmärrettävää, ettei liiton toiminta välttämättä tunnu tärkeältä vielä opiskellessa alalle. Kuitenkin opintie on paras mahdollinen tilaisuus luoda positiivinen ja mieleen jäävä kuva liitosta ja luoda luonnollinen silta varsinaiselle jäsenyydelle työelämän alkaessa. Liitto tekee aluetoimistovetoisesti tärkeää tiedotustyötä, mutta riittääkö se nykyään? Mm. Teollisuusliitto ja JHL ovat panostaneet oppilaitosjärjestämiseen ja heiltä varmasti saadaan tukea järjestämisen suunnitelman luomiseen.

Esitys:

Esitämme valtuustolle, että liitto ryhtyy pilotoimaan oppilaitosjärjestämistä ja jalkautuu palvelualojen ammatillisia opintoja suorittavien kouluarkeen. Toiminnan muoto on hyvä suunnitella yhteistyössä opiskelijoiden järjestöasiantuntijan (ent. opiskelijasihteeri) ja aluetoimistojen kanssa, tärkeintä on toiminnan opiskelijälähtöisyys ja liiton näkyminen opiskelijoiden arjessa. Myös ammattiosastot on hyvä ottaa työhön mukaan, jotta väylä vaikuttamiseen syntyy.

705 PAM - hotelli- ja ravintola-alan Tampereen osasto ry

Hallituksen lausunto:

Aloitteessa esitetään, että perinteisen oppilaitostiedottamisen rinnalla tehtäisiin järjestämistä oppilaitoksissa vastaavaan tapaan kuin tehdään työpaikoilla. On hyvä kuitenkin tiedostaa, että oppilaitosjärjestämiseen liittyy kuitenkin ajanmukaisia epävarmuustekijöitä, jotka ovat ammatillisen koulutuksen reformin myötä kärjistyneet ja tuovat haasteita järjestämiseen.

Oppilaiden tavoittaminen oppilaitoksissa on entistä hankalampaa, kun oppilaat ovat usein hyvin nopeasti työpaikoilla oppimassa työnohjauksessa. Lisäksi opintopolkua on usein yhtä monta, kuin on oppilaita ryhmissä. Pitkäaikaisen kampanjan tekeminen ei välttämättä ole samaan tapaan mahdollista, kun oppilaiden tavoittaminen on haastavaa.

Ammatillisten oppilaitosten oppilaiden edunvalvojana toimii SAKKI ry, eli Suomen ammattiin opiskelevien liitto, joka ammattiliittojen toiminnan tavoin hoitaa jäseniensä asioita oppilaitoksissa. SAKKI ry:tä ei kannata unohtaa oppilaitosjärjestämistä suunnitellessa. Muista aloitteesta mainituista liitoista on saatu tietoja, mutta ne eivät osoita vielä pitkäaikaisvaikutuksia liittojensa nuorten toimintaan.

Hallitus yhtyy kuitenkin aloitteen henkeen ja esittää, että opiskelijatoiminnasta vastaavan järjestöasiantuntija selvittää voidaanko joka syksyisen työelämätiedotusprojektin oheen tehdä pilotti järjestämiskampanjasta ammatilliseen oppilaitokseen. Pilotin kautta saataisiin tärkeää kokemusta ja voidaan nähdä millaista voisi olla PAMilainen oppilaitosjärjestäminen. PAMilaisia aloja opiskellaan oppilaitoksissa ympäri Suomea noin 230 oppilaitoksessa, joissa on useita PAMilaisia linjoja. PAMin tavoitteena onkin tehdä työelämätiedotusta 230 oppilaitoksessa vuoden 2022 aikana. Toimintakenttä on siis liiton toiminnan ja pelkän oppilaitostiedottamisenkin osalta valtava.

Oppilaitoksissa tavatut järjestämiskysymykset voivat olla oppilaitos- tai alakohtaisia. Hallitus haastaa myös ammattiosastojen johtokunnat pohtimaan järjestämiseen sopivia oppilaitoksia, joihin ammattiosastojen olisi hyvä suunnata kampanjointia.

Päätösesitys:

Valtuusto merkitsee aloitteen tiedoksi ja kannustaa myös ammattiosastojen johtokunnat pohtimaan järjestämiseen sopivia oppilaitoksia, joihin ammattiosastojen olisi hyvä suunnata kampanjointia.

Päätös: Valtuusto merkitsi aloitteen tiedoksi ja kannusti myös ammattiosastojen johtokunnat pohtimaan järjestämiseen sopivia oppilaitoksia, joihin ammattiosastojen olisi hyvä suunnata kampanjointia.

Id: 3112

Opiskelijajäsenyyden mahdollistaminen lukiolaisille

Tausta ja perustelut:

Liiton säännöissä mahdollistetaan palvelualoille opiskelevien nuorten liittyminen liiton opiskelijajäseneksi. Lukiolaisilla ei tätä mahdollisuutta valitettavasti ole. Lukiolaiset työllistyvät useimmiten palvelualoille kesäisin opintojen ohella ja/tai valmistuessaan jatkaen osa-aikaisia töitä palvelualoilla. Tällöin työelämään siirtyviä nuoria kannustetaan liittymään liittoon varsinaiseksi jäseniksi. Kuitenkin lukiolaisilla on useimmiten suuri tyhjiö liiton merkityksestä ja kassan jäsenyydestä.

Esitys:

Esitämmeikin valtuustolle, että liiton sääntömuutoksia käsitellessä esitetään opiskelijajäseneksi liittymisen mahdollistaminen myös toisen asteen sivistäviä (lukio) opintoja käyvälle nuorelle. Esitämme myös, että liiton oppilaitostiedottamista laajennetaan myös lukioihin, jotta liiton merkitys ja jäsenyys tulee nuorille mahdolliseksi jo ennen työllistymistä. PAM voi tehdä myös yhteistyötä muiden liittojen kanssa, joiden aloille työllistytään lukiossa opiskellessa.

705 PAM - hotelli- ja ravintola-alan Tampereen osasto ry

Hallituksen lausunto:

Hallitus toteaa, että työelämätiedotus on erittäin tärkeä osa liiton toimintaa. Sen avulla pyritään parantamaan nuorten tietoa työelämän pelisäännöistä ja kertomaan ammattiliiton toiminnasta ja järjestäytymisen merkityksestä.

PAMin työelämätiedotuksessa on keskitytty PAMin ammattialoille opiskelevien henkilöiden tavoittamiseen. Tämä kohderyhmä on valittu, koska sen arvioidaan olevan eniten kiinnostunut nimenomaan PAMin alojen työehtojen ja työolojen kehittämisestä. Mikäli liitto kykenee tavoittamaan oman alansa tulevaisuuden ammattilaiset ja kiinnittämään heidät liiton toimintaan, sillä arvioidaan olevan merkittävä vaikutus alan yleiseen ja työpaikkatason edunvalvontaan tulevaisuudessa. Tämän vuoksi myös opiskelijat on erikseen huomioitu PAMin strategiassa ryhmänä, joihin kiinnitetään erityishuomio.

PAMin ammattialoille opiskelevien ihmisten kiinnittyminen myös pitkäaikaisesti työelämässä liiton toimialoille on todennäköistä. Kun on ponnistellut ammatin hankkimiseksi, niin työllistyminen ja pysyvyys alan työpaikkoihin on todennäköisempää kuin alalle kouluttamattomilla henkilöillä.

PAMin resurssit työelämätiedotukseen ovat rajalliset. Nykyisin kykenemme tavoittamaan hyvin omille toimialoille opiskelevat nuoret, mutta sekin on pitkälti mahdollistunut syksyisin toteutetun työelämätiedotusprojektin kautta. Projekti on tuonut lisäresurssia syksyyn, jolloin on työelämätiedotuksen kiireisimmät kuukaudet uusien opiskelijaryhmien aloittamisen vuoksi. Lukioiden laaja kiertäminen ei nykyresurssein ole mahdollista.

Opiskelijajäsenyys ei myöskään ole liitolle ilmaista, vaan siitä koituu kuluja ja siksi maksuttoman opiskelijajäsenyyden tarjoaminen kaikille lukiolaisille ei ole taloudellisesti järkevää. Lukiosta siirtyy kuitenkin palvelualoille työntekijöitä lyhyiksi ja pidemmiksi jaksoiksi ja heitä pyrimme kontaktoimaan työpaikoilla ja tarjoamaan heille PAMin normaalijäsenyyttä, jotta he olisivat alalla työskennellessään PAMin edunvalvonnan, palvelujen ja ansiosidonnaisen työttömyysturvan piirissä.

SAK on kehittämässä toimintoja, joissa työelämätiedotusta vietäisiin myös lukioihin. Tämän toteutuessa ja mahdollisesti laajetessa voisi yhteistyökumppanuuden kautta mahdollistua myös palvelualojen työehdoista informoiminen nykyistä paremmin lukiolaisille. Näin toimimalla paikattaisiin sitä tietovajetta, joka suomalaisilla nuorilla on työelämän pelisäännöistä ja ammattiliittojen toiminnasta.

Päätösesitys:

Valtuusto merkitsee aloitteen tiedoksi.

Päätös: Valtuusto merkitsi aloitteen tiedoksi.

Id: 3115

Näkyvyyskampanjat ja sosiaalisen median pelisäännöt liitossa

Tausta ja perustelut:

Osastomme osallistui PAMin jäsenhankintaviikolle (vko 35) ja teki näkyvää somemainostusta instagramissa ja facebookin stooreissa. Merkkasimme jokaiseen julkaisuumme PAMin @pamliitto sekä alueen aluetoimiston oman tilin @pamlounaissuomi. Toiveena oli, että julkaisujamme jaettaisiin näissä edellä mainituissa kanavissa näkyvyyden lisäämiseksi. Kuitenkaan julkaisuihin merkatut eivät jakaneet omilla tileillään meidän julkaisuitamme eteenpäin. Liitolla on yli 5500 seuraajaa instagramissa ja meillä ammattiosastolla on noin 300 seuraajaa. Aluetoimistolla seuraajia on noin 350. Jälkikäteen jaetut mainokset eivät hyödytä ketään, koska some on nopea viestintäkanava. Meilläkin eräs kierroksella kohtaamamme jäsen kertoi katsoneensa somesta, että olemme tulossa kiertämään kyseistä kauppakeskusta iltapäivällä, kun tiedotimme siitä instagramin stooreissa ennen kierrostaamme.

Esitys: PAM hotelli- ja ravintola-alan Turun osasto 702 ry esittää, että jos tehdään tällaisia kampanjoita valtakunnallisesti (jäsenhankintaviikko) niin silloin liitoin ja aluetoimiston pitää myös tehdä näkyväksi alueella tapahtuvaa toimintaa. Tai tehdä selväksi ammattiosastoille millaista sisältöä he jakavat tileillään.

702 PAM - hotelli- ja ravintola-alan Turun osasto ry

Hallituksen lausunto:

Aloitteessa esitetty huoli on tunnistettava. Sosiaalinen media on merkittävä kanava jakaa tietoa ja lisätä liiton ja ammattiosastojen tunnettuutta. Sosiaalisen median algoritmit perustuvat suosituimmuuteen ja palkitsevat mainoksia ja postauksia, jotka keräävät paljon jakoja ja tykkäyksiä.

PAMin viestintäyksikön tehtävänä on jakaa tietoa PAMin toiminnasta, tavoitteista ja näkökannoista. Tavoitteena on vahvistaa liiton vaikuttavuutta, näkyvyyttä ja tunnettuutta jäsenten, potentiaalisten jäsenten, päättäjien sekä suuren yleisön keskuudessa. Erilaisia sisältöjä jaetaan PAMin verkkosivujen, jäsenlehden, uutiskirjeiden sekä sosiaalisen median kanavien kautta.

PAMin sosiaalisen median kanavissa jaetaan muun muassa liiton antamia tiedotteita, uutisia sekä pitempiä artikkeleita. Lisäksi PAMin sosiaalisen median kanaviin tuotetaan eri teemaisia mainoskampanjoita sekä pyritään säännöllisesti nostamaan esiin muun muassa jäsenetuja.

PAMin sosiaalisen median kanaviin on runsaasti sisältöjä tarjolla sekä PAMin

keskustoimiston, aluetoimistojen että ammattiosastojen taholta. Merkittävin osa sisällöistä muodostuu edellä mainituista tiedotteista, uutisista, artikkeleista sekä mainoksista. Sosiaalisen median sisällöt pyritään suunnittelemaan mahdollisuuksien mukaan hyvissä ajoin noin viikkoa etukäteen. Luonnollisesti myös yllättäviin tilanteisiin pyritään reagoimaan. PAMin viestintäyksikkö pyrkii seuraamaan sekä aluetoimistojen että ammattiosastojen toimintaa sosiaalisessa mediassa sekä jakamaan mahdollisuuksien mukaan näiden sisältöjä. Jakamispäätökset pyritään tekemään sisältöjen merkitystä ja vaikuttavuutta arvioiden sekä ottaen huomioon sosiaalisen median kanavien ”täyteisyyden” kyseisellä hetkellä. Yksittäisen tapahtuman (viittaus esitettyyn aloitteeseen) taustalla vaikuttaneeseen tilanteeseen on mahdotonta ottaa kantaa jälkikäteen.

Viestinnässä pyritään kiinnittämään tilanteeseen huomiota vastaisuudessa aiempaa tarkemmin. Viestinnässä pyritään vastaisuudessa avaamaan aiempaa paremmin toimintatapoja sekä ohjeistamaan ja mahdollisesti myös tarjoamaan aluekoulutuksia ammattiosastoille aiheesta. Samalla tiivistetään yhteistyötä ja sovitaan toimivia käytäntöjä ammattiosastojen toiminnan näkyvyyden parantamiseksi.

Päätösesitys:

Valtuusto merkitsee aloitteen tiedoksi.

Anni Hasunen (Lounais-Suomi): Hasunen toivoi, että liitto olisi ammattiosastojen apuna liiton näkyvyyden nostamisessa sosiaalisessa mediassa ja toivoi liitolta nopeaa reagointia. Liiton pitää näkyä enemmän ja ammattiosastojen tapahtumia voisi jakaa enemmän. Osastot ovat tehneet huikeita kampanjoita ja ne pitää tuoda näkyväksi. Hasusen oma ammattiosasto teki tämä aloitteen sen seurauksena, ettei heidän osastonsa isoa valtakunnallista kampanjaa huomioitu lainkaan liiton taholta.

Ruusunen Marika (Itä-Suomi): Ruusunen oli samaa mieltä Hasusen kanssa ja toivoi liitolta nopeaa reagointia osastojen toiminnan esiintuomiseksi somessa.

Viestintäjohtaja **Timo Piironen** esitti pahoittelut Hasuselle ja Ruususelle, että liiton viestinnässä Hasusen ammattiosaston tapahtumaa ei huomattu.

Piironen kertoi, että liiton kaikkiin kanaviin tehdään pitkäaikainen viestintäsuunnitelma ja viikoittain tsekataan mitä minäkin päivänä tulee jakoon mediassa. Lisäksi viestinnässä on päivystys, joka seuraa aktiivisesti viestintäkanavia. Hän muistutti, että liiton viestinnän henkilökuntaan voi olla myös aina yhteydessä.

Päätös: Valtuusto merkitsi aloitteen tiedoksi

Id: 3116

Koveneva työmarkkinatilanne sekä lakkovalmius osa 1

Tausta ja perustelut:

Ravintola-ala on suurimmaksi osaksi läpikulkuala ja nuoret eivät jää alalle työn raskauden sekä työolojen ja palkan vuoksi. Lisäksi alamme on hyvin

naisvaltainen ja tarvitsemme lisää joukkovoimaa ja asennetta. Tällaiset asiat pitäisi tulla PAMin järjestämissä koulutuksissa esiin, jotta saisimme nostettua alan imagoa ylöspäin. Voimme tehdä muutoksia asioihin, mutta meidän täytyy tehdä se yhdessä.

Esitys:

PAM hotelli- ja ravintola-alan Turun osasto 702 ry esittää, että kiinnitettäisiin enemmän huomiota koulutuksen sisältöön ja ammattiylpeuden nostamiseen. Pitäisi ottaa rohkeasti uusia näkökantoja esiin ja erityisesti tuoda nuorille esiin liiton tarkoitus helposti, nopeasti ja ymmärrettävästi.

702 PAM - hotelli- ja ravintola-alan Turun osasto ry

Hallituksen lausunto:

Aloitteessa kiinnitetään huomiota matkailu- ja ravintola-alan suureen vaihtuvuuteen ja työn raskauteen sekä työehtoihin. Samalla toivotaan lisää ammattialan imagoa ja joukkovoimaa vahvistavia sisältöjä liiton toimintaan.

Hallitus toteaa, että majoitus- ja ravintola-alan viimeisten vuosien tilanne on koronasta johtuen ollut erityisen vaikea. Tämä on osaltaan johtanut monen alan työntekijän poistumiseen alalta ja kiihdyttänyt alan ennestään suurta vaihtuvuutta ja työvoimapulaa. Vallitsevassa tilanteessa järjestöllisen valmiuden ylläpitäminen on haastavaa, koska henkilöt, työyhteisöt ja kokonaiset yritykset ovat olleet jatkuvassa muutostilanteessa. Muutos ravisuttaa työpaikkatason edunvalvontarakenteita ja asettaa erityisen haasteen alan uusien työntekijöiden järjestäytymisen varmistamiseksi.

Alalle kouluttautuvien nuorten kohdalla merkittävin liiton kontaktointikeino on kattava työelämätiedotus alan ammatillisissa oppilaitoksissa. Tänäkin syksynä työelämätiedotukseen on erikseen resursoitu lisätyövoimaa työelämätiedotusprojektin kautta ja tarkoitus on projektin ja aluetoimistojen voimin kiertää kaikki alan oppilaitokset Suomessa. Tällä tiedotuksella ja maksutonta opiskelijajäsenyyttä tarjoamalla saadaan alalle tulevia ammattilaisia kiinnittämään PAMiin.

Työpaikoilla tapahtuvan järjestäytymisen edistämiseksi merkittävimpiä toimia ovat luottamushenkilöiden suorittamat kampanjat ja muut alan työntekijöitä aktivoivat toimet. Lisäksi jäsenyyden suosittelu ja siihen liittyvä palkitseminen on mahdollista jokaiselle PAMin jäsenelle, joka työskentelee alalla. Alan erityispiirteitä on myös nostettu esiin viestinnällisissä kampanjoissa kuten "Liian iso lasku- kampanjalla", joka tavoitti yli miljoona suomalaista sekä PAMin pikalinja pikaruokatyöntekijöille, jonka avulla saatiin iso julkisuus alan epäkohdille ja haastateltua yli 500 alan työntekijää asioiden korjaamiseksi.

PAMin nuorisotoiminnassa on monia hyviä toimintamahdollisuuksia nuorille PAMin jäsenille ja erityisesti nuorisopaneelia on kehitetty matalan kynnyksen vaikutusareenaksi nuorille pamilaisille.

Tulevalla palkkakierroksella pyritään nostamaan esille alan erityishaasteita, aktivoimaan alan työntekijöitä kamppailemaan parempien palkkojen puolesta

ja nostamaan julkisuuteen palvelualan työntekijöiden oikeutta parempaan toimeentuloon. Näiden toimien kautta uskotaan, että myös majoitus- ja ravintola-alan työntekijät huomaavat PAMin ajavan alan työntekijöiden etuja ja tämä johtaa ammatti-identiteetin nousuun ja järjestäytymisasteen kasvuun.

Päätösesitys:

Valtuusto merkitsee aloitteen tiedoksi.

Päätös: Valtuusto merkitsi aloitteen tiedoksi.

Id: 3117

Koveneva työmarkkinatilanne sekä lakkovalmius osa 2

Tausta ja perustelut:

Ammattiosaston varautuminen mahdollisiin lakkotilanteisiin ajallisesti sekä taloudellisesti. Työmarkkinatilanne on tällä hetkellä vaikea ja emme tiedä mahdollisista tulevista työtaistelutoimien laajuuksista tai pituuksista. Kaikkien ammattiosastojen varallisuus ei tule riittämään, kun taas osalla ammattiosastoista tileillä makaa kymppitonnieja. Kaikilla osastoilla ei ole vaadittavaa talousosaamista, joten taloudenhoito voi olla epäkannattavaa. Esitys: PAM hotelli- ja ravintola-alan Turun osasto 702 ry esittää, että ammattiliitto järjestäisi ammattiosastoille varallisuushoitoa / suunnittelua osaksi työtaistelutoimien varautumiseen. Lisäksi tarvittaisiin koulutusta järkevään varallisuuden hoitoon.

702 PAM - hotelli- ja ravintola-alan Turun osasto ry

Hallituksen lausunto:

Hallitus toteaa, että aloitteen tekijän huomio työmarkkinatilanteen vaikeutumisesta on oikeansuuntainen. Vaikea työmarkkinatilanne on seurausta keskitetyn sopimisen loppumisesta ja liittokohtaisten kierrosten haasteista sekä voimakkaan inflaation aiheuttamasta ostovoiman nopeasta heikkenemisestä. Tämä kaikki lisää todennäköisyyttä työtaistelutoimiin ajautumiselle ja siksi on syytä liiton eri tasoilla olla hyvin valmistautunut työtaistelujen aiheuttamiin toiminta- ja talousvaikutuksiin. Mahdollisten työtaistelujen merkittävin talousvaikutus aiheutuisi lakkokorvausten maksatuksesta. Tähän tilanteeseen PAM on varautunut keräämällä varoja työtaistelurahastoon. Lakkokorvausten tasosta päättää mahdollisessa työtaistelutilanteessa PAMin hallitus ja korvaukset maksetaan liiton työtaistelurahastosta. Näin ollen tämä työtaistelusta aiheutuva suurin yksittäinen talousvaikutus ei kohdistu ammattiosastojen talouteen.

Ammattiosastojen merkittävin toiminta työtaisteluissa liittyy työtaistelujen toiminnalliseen tukemiseen. Lakkovahtien kerääminen ja heidän huoltonsa, erilaiset kokoontumiset työtaistelua ennen ja sen aikana, tiedotustoiminta sekä vapaaehtoisten tukitoimien koordinointi ovat merkittäviä toimia työtaistelujen onnistumiseksi. Kaikkiin näihin on varauduttava toiminnallisesti ja taloudellisesti ammattiosastoissa.

Työtaistelutoimiin valmennetaan alueiden luottamushenkilöitä jokaisen työehtosopimuskierroksen yhteydessä järjestettävissä lakko/valmiuskoulutuksissa. Jokaisella PAMin aluetoimistolla järjestetyissä koulutuksissa on ollut hyvä osallistumisprosentti ja mukana on ollut kattavasti alueiden ammattiosastojen toimijoita mukana. Näissä koulutuksissa käydään läpi eri tahojen roolit ja varautuminen työtaistelutilanteissa. Näillä koulutuksilla on pyritty myös lisäämään ammattiosastojen tietämystä miten heidän talous- ja toimintasuunnitelmissaan on syytä varautua työehtosopimuskierrokseen ja mahdollisiin työtaisteluihin. Myös syksyllä järjestettävissä aluekokouksissa on esillä työehtosopimuskierroksen vaatimat toimet järjestöllisen valmiuden nostamiseksi. Lisäksi liiton internet -sivuilla pam.fi/lakko on omat lakkosivustonsa, joissa on ohjeita työtaistelujen varalle.

Vaikka aloitteessa nostettuun huoleen on pyritty vastaamaan em. toimin niin silti tiedonpuutetta ja osaamisvajetta ammattiosastoissa on olemassa. Tätä aiheuttaa myös se, että työtaisteluihin on liitossa ajauduttu verrattain harvoin ja näin ollen työtaisteluista on vähän käytännön kokemusta. Tämän vuoksi on syytä jatkuvasti kehittää olemassa olevia tiedotuskanavia, koulutussisältöjä ja materiaaleja, jotta osaamisvajeita voidaan korjata. Aloitteen ehdotukset otetaan huomioon seuraavien työehtosopimuskierrosten valmistelutyössä.

Myös ammattiosastojen on omassa toiminnassaan syytä panostaa työtaistelukäytäntöjen jatkuvaan omaksumiseen olemassa olevia kanavia aktiivisesti hyödyntäen. Aloitteessa myös esitetään kehitettäväksi koulutusta ammattiosastojen varallisuuden hoitoon. Tämä toive pyritään ottamaan huomioon tulevien vuosien koulutussisältöjä suunniteltaessa.

Päätösesitys:

Valtuusto merkitsee aloitteen tiedoksi.

Päätös: Valtuusto merkitsi aloitteen tiedoksi

Id: 3118

Liiton henkilöstön valmiussuunnitelma kriisitilanteissa

Tausta ja perustelut:

Alkuvuodesta 2020 kohtasimme koronapandemiaa. Silloin liiton täytyi tehdä nopeita toimenpiteitä, jotta jäsenpalvelu saatiin sujuvaksi. Jäsenillä oli paljon kysymyksiä koskien pandemian aiheuttamiin uusiin tilanteisiin, jotka liittyivät työelämään.

Esitys:

PAM hotelli- ja ravintola-alan Turun osasto 702 ry esittää, että PAM esittelisi jäsenistölleen valmiussuunnitelman henkilöstön sijoittamiseen eri tehtäviin, kun kohtaamme mahdollisen kriisin (esim. pandemiat, sodat, lakot, isot työttömyysaallot).

702 PAM - hotelli- ja ravintola-alan Turun osasto ry

Hallituksen lausunto:

Kuten aloitteessa todetaan, organisoitiin liiton toiminta nopealla aikataululla poikkeusjärjestelyihin koronan iskettyä Suomeen ja palvelualojen työpaikoille. Tämä toteutettiin lisäresurssimalla jäsenten kannalta kriittiset toiminnot ja jättämällä akuutin tilanteen kannalta ei niin olennaiset tehtävät tekemättä. Käytännössä koko liiton henkilökunta osallistui tavalla tai toisella poikkeusjärjestelyihin.

Liiton toiminnan kannalta lakot ovat niin sanottua normaalia toimintaa ja niihin liittyen on olemassa vakiintuneet käytännöt, joita eri neuvottelukierrosten alla päivitetään. Koronan kaltaisia pandemioita tai isoja työttömyys-/lomautusaaltoja ei PAMin olemassaolon aikana ole aiemmin ollut, mutta niistä on kokemuksia PAMin perustajaliittojen ajoilta, jolloin toki toimintatavat niin liitossa kuin jäsenistössäkin olivat hyvin erilaisia kuin tänä päivänä.

PAMissa on kartoitettu erilaisia riskejä, jotka voivat uhata liiton toimintaa tai jäsenistöä. Tätä työtä on tarkoitus viedä vielä pidemmälle ja systematisoida vuoden 2023 aikana niin, että kaikkien kriittisten palvelujen jatkuvuuden turvaamiseksi on tehty jatkuvuussuunnitelmat. Tunnistetut uhat/riskit ovat nykymaailmassa erittäin moninaisia ja vastaukset niihin samoin, mutta ne voidaan karkeasti jakaa kahteen kategoriaan: uhat/riskit, joihin PAM voi vaikuttaa ja uhat/riskit, joihin PAMilla ei ole vaikutusvaltaa. Ensimmäisiin on mahdollista varautua ja jopa vaikuttaa. Jälkimmäisten tunnistaminen ennakkoon tai niihin vaikuttaminen on erittäin haastavaa tai jopa mahdotonta. Kummassakin tapauksessa on kyse myös organisaation kannalta kriittisestä ja luottamuksellisesta tiedosta.

Yksi merkittävä ja yhä kasvava uhka/riski liittyy it-järjestelmiin ja digitaaliseen ympäristöön. Tämän johdosta PAM osallistuu marraskuussa 2022 Digi- ja väestötietoviraston järjestämään Taisto-harjoitukseen, joka on Suomen suurin digitaalisen turvallisuuden harjoitus. Tämä harjoitus keskittyy erityisesti häiriötilanteiden hallintaan, johtamiseen ja viestintään.

PAMin tarkoituksena on kasvattaa organisaation resilienssiä eli kriisinkestävyyttä edelleen vuoden 2023 aikana. Tähän liittyvät riskien tunnistamisen ja hallinnan systematisointi. Organisaation toimintakyvyn varmistamisesta ja turvaamisesta vastaa liiton johtoryhmä, joka raportoi riskienhallinnasta liiton hallitukselle.

Päätösesitys:

Valtuusto merkitsee aloitteen tiedoksi.

Päätös: Valtuusto merkitsi aloitteen tiedoksi.

Id: 3119

Liiton/aluetoimiston kannustaminen jäsenhankintapäivään/-viikkoon

Tausta ja perustelut:

Aluetoimistomme Lounais-Suomi järjesti pienimuotoisen kisan alueemme ammattiosastoille Tour de PAM jäsenhankintaviikolle. Kisasimme kuka saisi

eniten jäseniä suhteutettuna jäsenmäärään sekä mikä ammattiosasto tulisi näkyvämmiin esiin jäsenhankintaviikolla. Tämä motivoi osastoja tekemään omannäköistään jäsenhankintaa ja yhdellä paikkakunnalla oli otettu myös lapset mukaan tempaukseen. Lisäksi näin pandemian jälkeen johtokuntalaiset pääsivät tekemään yhdessä ja yhteishenki varmasti parani monessa ammattiosastossa.

Esitys:

PAM hotelli- ja ravintola-alan Turun osasto 702 ry esittää, että aluetoimistot kannustaisivat osastoja tekemään jäsenhankintaa sekä antaisivat pieniä palkintoja osastoille. Jotakin sellaista mitä osastot voivat sitten yhdessä tehdä. Meillä oli palkintona pizzat johtokunnalle. PAMin pitää näkyä ja kuulua enenevässä määrin ja se mitä toimintaa tapahtuu ammattiosastoissa, on se mikä näkyy jäsenille.

702 PAM - hotelli- ja ravintola-alan Turun osasto ry

Hallituksen lausunto:

Hallitus toteaa, että aloitteen tekijän esitys aktiivisesta jäsenhankinnasta ammattiosastoissa tukee PAMin strategian tavoitetta järjestäytymisasteen nostamisesta PAMin sopimusaloilla. Liiton aluetoimistot ovat säännöllisesti järjestäneet omilla alueillaan työpaikoille jalkautuvia jäsenhankintapäiviä, joissa ammattiosastojen aktiiveja on ollut mukana. Seuraavan kerran laajasti ollaan liikkeellä marraskuun alkuvuoroilla, jolloin kerätään ostovoimakyselyä työpaikoilla ja samalla tehdään aktiivista jäsenhankintaa. Näistä työpaikoille jalkautuvista toimista on hyviä kokemuksia ja ne tuottavat aina satoja uusia PAMin jäseniä. Erityisesti syksyn aluekokouksissa ideoidaan ammattiosastojen toimintaa ja erilaisia jäsenhankinnallisia toimia. Näiden tulokset vaihtelevat, mutta parhaimmillaan ne tuottavat paljon aktiivisuutta ja uusia jäseniä. Olisi tärkeää, että yhdessä suunniteltuihin jäsenhankintatoimiin sitouduttaisiin laajasti ammattiosastoissa ja saataisiin aikaan jopa positiivista kisailua osastojen kesken jäsenhankinnan tuloksista.

PAMin laskeva jäsenkehitys on käännettävissä ja tässä kehityksessä järjestön työntekijöiden ja aktiivien laaja aktiivisuus jäsenyyden tarjoamisessa on keskeinen onnistumistekijä. PAMin aluetoimistot organisoivat jaideoivat jatkossakin erilaisia jäsenhankintakampanjoja yhteistyössä liiton ammattiosastojen kanssa.

Päätösesitys:

Valtuusto merkitsee aloitteen tiedoksi ja samalla kehottaa kaikkia liiton ammattiosastoja olemaan vielä tänä vuonna aktiivisia oman alueensa tai ammattialansa jäsenhankintatyössä.

Päätös: Valtuusto merkitsi aloitteen tiedoksi ja samalla kehotti kaikkia liiton ammattiosastoja olemaan vielä tänä vuonna aktiivisia oman alueensa tai ammattialansa jäsenhankintatyössä.

Id: 3121

PAMin jäsenelle jäsenvakuutus

Tausta ja perustelut:

PAMin jäseniltä puuttuu jäsenvakuutus. Matkustajavakuutus kattaisi myös alle 20-v lapset

Esitys:

PAM - Ylivieskan seudun osasto esittää, että PAM vakuuttaisi jäsenensä jäsenvakuutuksella, joka sisältäisi vapaa-ajan tapaturmavakuutuksen sekä matkustajavakuutuksen. Vakuutettuna olisi liiton jäsenet sekä valtuutetun mukana matkustavat alle 20-vuotiaat lapset.

367 PAM - Ylivieskan seudun osasto ry

Hallituksen lausunto:

Aloitteessa esitetty toive on ymmärrettävä, ja vastaavanlaisia aloitteita on esitetty myös aiemmin.

Mahdollisuuksia tarjota vakuutuksia jäsenetuna on selvitetty useaan otteeseen. Tarve on laajalti tunnistettu, mutta kaikille jäsenille tarjottavan vakuutuksen kustannukset on toistuvasti arvioitu liian suuriksi liiton taloudelle. Liitto tarjoaa kaikille jäsenille alennuksia vakuutusyhtiö IF:n ja vakuutusyhtiö Turvan vakuutuksista. Jäsenetuna vakuutus tarjotaan tällä hetkellä luottamustehtävissä toimiville PAMin jäsenille.

Jäsenetuja kehitetään jatkuvasti ja jäsenten aloitteita otetaan huomioon kehitystyössä.

Päätösesitys:

Valtuusto merkitsee aloitteen tiedoksi.

Päätös: Valtuusto merkitsi aloitteen tiedoksi.

Id: 3122

Sairausajan palkka

Tausta ja perustelut:

Marata alalla tulotaso on pieni ja palkkaa korottavat tekijät on tärkeä lisä peruspalkkaan. Sairausajan palkan määrässä tulisi ottaa huomioon myös lisät ja korvaus tulla keskiansion mukaan, ei pelkästään peruspalkasta.

Esitys:

Ammattiosasto 727 esittää, että perusteltu esitys viedään sopimuslatoimikunnan käsittelyyn. Tämä koskee kaikkia palvelualan työehtosopimuksia.

727 PAM - hotelli- ja ravintola-alan Mikkelin osasto ry

Hallituksen lausunto:

Palvelualojen ammattiliiton neuvottelemisissa työehtosopimuksissa on alakohtaisia eroja sairausajan palkka määräyksissä. Marava-alojen työehtosopimuksissa on sovittu vain peruspalkan suuruisen palkan maksamisesta. Nämä työehtosopimukset eivät tunne käsitettä keskiansiosta. Neuvotteluissa työnantajaliiton kanssa on tullut esiin perusteluina pelkän peruspalkan maksamiselle se, että vain tehdystä työstä on oikeus työaikalisiin kuten esimerkiksi iltatyölisä ja yötyölisä. Kun työntekijän sairastuminen estää työn tekemisen se samalla pienentää ansiotasoa kyseiselle ajalle. Jotta sairausajan palkkamääräyksiin saataisiin muutosta, tulee asia ottaa esille alan työehtosopimusneuvotteluissa.

Päätösesitys:

Valtuusto päättää siirtää aloitteen marava-alan työntekijöiden ja esimiesten sopimuslatoimikuntien käsiteltäväksi.

Päätös: Valtuuston päätti siirtää aloitteen marava-alan työntekijöiden ja esimiesten sopimuslatoimikuntien käsiteltäväksi.

Id: 3123**Kaupalan TES. Lepoaika, viikonloppuvapaa ja sunnuntaivapaa Muutos**

Tausta ja perustelut:

Lepoaika, viikonloppuvapaa ja sunnuntai vapaa muutos: Voidaan sopia toisin pykälän 23 mukaan, kuitenkin vasta työntekijän työsuhteen kestänyt 3 kk. Tällä ehkäistäisiin jo työsuhteen alussa työntekijän uupumusta, varsinkin nuorten työntekijöiden, jotka opiskelevat työn ohessa. Työntekijälle on aidosti aikaa tunnustella mihin hänen voimavarojensa riittävät, tämä on myös työnantajan etu, ehkäisee sairauslomia ja apu myös vaihtuvuuteen ja työvoimapulaan. Nyt on valitettavasti usein törmännyt siihen, että nämä sopimukset ovat työsuhteen liitteenä työsuhteen allekirjoitettaessa, työntekijä ei välttämättä ymmärrä mihin suostuu ja pelkää ellei suostu, saako hän kyseistä työtä. Useasti esimies ei kerro mitä nämä lisäliitteet käytännössä tarkoittavat, vaan kertoo että meillä on tapana laittaa näin (ja se tarkoittaa minimi lepoaikaa, sunnuntai ja viikonloppuvapaista luopumista).

Esitys:

Muutos pykälä 23 Lepoaika, viikonloppuvapaa ja sunnuntaivapaa, voidaan sopia vasta työsuhteen kestänyt 3 kuukautta

005 PAM - liikealan Vaasan seudun osasto - PAM - Vasanejdens handels ry

Hallituksen lausunto:

Aloitteessa tavoitellaan täsmennystä sille, kuinka esim. kyseisistä olennaisesti työntekijän jaksamista ja työhyvinvointia tukevista työaikaääräyksistä on mahdollista osapuolten kesken paikallisesti toisin sopia, mutta toisin sopiminen ei saa olla työsuhteen ehtona työsuhteen laadittaessa. Toisin sopiminen ei aloitteen mukaan saisi muutenkaan tapahtua tilanteissa, jossa

työntekijä kokee olevansa vailla aitoa sopimisen mahdollisuutta, kuten työsuhdetta solmiessaan tai esim. koeajan aikana.

Paikallinen sopiminen työehtosopimuksen sallimissa rajoissa paikalliset olosuhteet ja käytännöt huomioiden on lähtökohtaisesti kannatettavaa, mutta vaatii aina myös aloitteen toivomalla tavalla molempien osapuolten aidon tahtotilan ja ymmärryksen siitä mitä ollaan sopimassa ja mistä syistä.

Päätösesitys:

Valtuusto päättää siirtää aloitteen kaupan alan sopimuslatoimikuntien käsiteltäväksi.

Päätös: Valtuusto päätti siirtää aloitteen kaupan alan sopimuslatoimikuntien käsiteltäväksi.

Id: 3124

Kaupalan ja liikenneasemien työntekijät samalle tasolle

Tausta ja perustelut:

Kaupalan tes:n alaisuudessa on myös liikenneasemien työntekijät. Kummassakin tehdään samaa työtä sillä erolla että liikenneasemilla on lisäksi ravintolapalvelut. Silti liikenneaseman työntekijöiden lisät ovat huomattavasti huonommat kuin esimerkiksi market työntekijöillä.

Lauantaina market/ varastotyöntekijän iltalisä alkaa klo 13.00 ja on suuruudeltaan 5,27€/h

Lauantaina liikenneaseman työntekijällä ei ole erillistä lauantailisää.

Vaan hän saa iltalisan maanantaista- sunnuntaihin klo 18.00 alkaen joka on 1.06€/h

Kun vastaavasti market työntekijä saa arkena iltalisää klo 18.00 alkaen 4.00€/h

Market työntekijät saavat aattoiltalisää 5,27€/h

Liikenneasematyöntekijöillä ei tällaisista aattoiltalisää ole, vaikka nykyään asemat ovat avoinna vuoden jokaisena päivänä ja aattona. Kun verrataan myös siivoojien ja kioskimyyjien lisiä niin heidän iltalisät on 0,95€/ 0,96€h ja siivoojan yölisä on 1,79€/.

Tässä muutama esimerkki eroista jotka näkyvät selkeästi palkoissa. Tämä on se yksi oleellinen syy miksi näille aloille ei saada uusia työntekijöitä.

Esitys:

PAM ryhtyy toimenpiteisiin saattaakseen lisät samalle tasolle kaupan alan tes:n alaisuudessa työskenteleville. PAM nostaa myös siivoojien lisät, jotta myös he saavat oikeutetun korvauksen työstään.

208 PAM - Pudasjärven osasto ry

Hallituksen lausunto:

Useammalla työpaikalla työntekijöistä on tullut moniosajia eivätkä alan työehtosopimuksen palkkamääräykset täysin vastaa enää nykypäivää. Myös ilmiö ristiintyöskentelystä eri tes:n välillä saman työnantajan palveluksessa on lisääntynyt. Työehtosopimusten palkkamääräykset ovat pitkälti ns. nimikepohjaisia määräyksiä, joiden lisäksi on sovittu maksettavaksi erilaisia lisiä peruspalkkojen päälle, mikäli ko. lisän maksamiselle sovitut määräykset toteutuvat.

Työehtosopimuksen soveltamismääräyksissä on kirjaukset siitä, milloin työehtosopimuksen ehtoja tulee soveltaa ja useammasta työehtosopimuksesta löytyy myös samoja tehtäviä kuin jostakin muustakin työehtosopimuksesta. Esimerkiksi aloitteessa mainitut liikenneasetyöntekijän työtehtävät ovat tällaisia ja ne sisältyvät jossakin muodossa moneen eri työtehtävään.

Yksittäisten työaikalaisien yhtenäistämisen ja/tai yksinkertaistamisen kuuluu osaksi kokonaisvaltaista kaupan alan palkkausjärjestelmän kehittämistä, jossa on hyvä huomioida mm. työn moninaistuminen ja se, että työn tekeminen ja sen muodot ovat muuttuneet.

Päätösesitys:

Valtuusto päättää siirtää aloitteen kaupan alan sopimusala-toimikuntien käsiteltäväksi.

Päätös: Valtuusto päätti siirtää aloitteen kaupan alan sopimusala-toimikuntien käsiteltäväksi.

Id: 3127

Perhevapaa-uudistuksen vaikutuksista on tehtävä jäsenistölle rahastusautomaatti

Tausta ja perustelut:

Perhevapaa-uudistuksen ongelmat eivät ole ratkenneet ja työnantajat ovat hyväksyneet tilan, jossa he tietoisesti rikkovat tasa-arvolain pakottavia määräyksiä. Ammattiliiton on puututtava tähän ja puolustettava jäseniään. Ennen kuin laittomasti toimivat yritykset on saatu asiasta tilille, on liiton kieltäydyttävä neuvottelemasta perhevapaa-uudistuksen määräysten muuttamisesta työnantajaliittojen kanssa.

Helsingin varastotyöntekijät ry. katsoo, että tällaisen syrjivän menettelyn käyttöön on välittömästi puututtava oikeusteitse ja jäsenistöä on informoitava heidän oikeuksistaan tasa-arvoiseen ja yhdenvertaiseen kohteluun. Palvelualojen ammattiliiton on otettava tavoitteeksi, että jokainen jäsen, joka joutuu tasa-arvolain tai yhdenvertaisuuslain näkökulmasta eriarvoiseen asemaan palkan maksamisen osalta hoitaessaan lasta vanhempainvapaalla, tulee saamaan oikeusavun ja hänelle haetaan käräjäoikeuden kautta lain tarkoittama hyvitys.

Tästä on rakennettava rahastusautomaatti työntekijöille ja pyrittävä tätä kautta murtamaan työnantajien avoimen syrjivä työkuulttuuri. Palvelualojen

ammattiliitolla ei ole syytä maksaa työehtojen muodossa minkäänlaista hintaa tähän asiaan liittyen.

Esitys:

Aloitteen hyväksyessään Palvelualojen ammattiliitto kieltäytyy neuvottelemasta perhevapaiden ehtojen muuttamisesta työehtosopimuksissaan toistaiseksi ja tulee avustamaan jäseniään hyvityksien hakemiseen oikeusteitse. Asia tiedotetaan jäsenille ja tarvittaessa palkataan kokonaan ulkopuolinen toimija ajamaan kanteita eteenpäin.

036 Helsingin Varastotyöntekijät ry

Hallituksen lausunto:

Perhevapaaudistus lähtee ajatuksesta, että vanhemmat ovat yhdenvertaisessa asemassa perhevapaoikeuksien osalta. Tämä on ennen kaikkea myös lapsen etu saada rakentaa yhdenvertaista suhdetta mahdollisiin molempiin vanhempiinsa, mutta tietenkin myös isien ja muiden ei-synnyttävien vanhempien oikeus olla yhdenvertaisesti läsnä vauvavuosina.

Perhevapaaudistuksen vaikutukset nykyisiin tes-määräyksiin annettiin PAMin ja Kaupan liiton muodostaman työryhmän ratkottavaksi kevään 2022 aikana. Työryhmä ei useista neuvotteluista huolimatta päässyt yhteisymmärrykseen uuden lainsäädännön edellyttämistä tes-muutoksista. PAM Ry:n kannan mukaan Kaupan TES:n perhevapaamääräykset eivät nykyisellään ole lainsäätäjän tahtotilan mukaisia, eivätkä siten edistä tasapuolista perhevapaiden käyttämistä vanhempien keskuudessa. Lyhykäisyydessään myös ei-synnyttävien vanhempien eli mm. isien tulee olla oikeutettuja yhtä pitkään työehtosopimuksessa sovittuun palkalliseen vapaaseen, jotta perhevapaaudistus voi aidosti toteutua mahdollisimman tasa-arvoisesti ja siten kuten lain henki ohjaa.

Perhevapaatyöryhmän työskentelyn päätyttyä tuloksettomana on kaupan sopimuslatoimikunta päättänyt edistää perhevapaaudistusten etenemistä yrityskohtaisesti tavoiteltavilla perhevapaasopimuksilla, joiden neuvottelut on tällä hetkellä käynnissä paikallistasoilla.

Perinteisesti neuvotteluteitse on päästy oikeusprosesseja parempiin lopputuloksiin varsinkin tapauksissa, jotka eivät konkretisoidu nopeasti. Oikeusprosessit voivat kestää vuosia, ja myös neuvotteluiden tueksi julkisuuden paine on kasvanut. Tästä johtuen ratkaisua tulee ensisijaisesti hakea tulevaisuudessa työehtosopimusneuvotteluissa sekä myös paikallisesti, unohtamatta tarvittaessa tuomioistuinprosessin mahdollisuuksiakaan.

Päätösesitys:

Valtuusto päättää siirtää aloitteen uudelleen kaupan alan sopimuslatoimikuntien arvioitavaksi ja kaikkien muiden sopimuslatoimikuntien käsiteltäväksi.

Alexi Pakarinen (Helsinki-Uusimaa): Pakarinen kertoi, että tämän aloite oli hänen oman ammattiosastonsa ”protesti” Kaupan liitolle, joka ei halua

neuvotella asiasta. ”Haetaan sitten käräjäoikeuden kautta lakisääteinen hyvitys jokaista vanhempainvapaata kohden eli 3240e/työntekijä”, Pakarinen tokaisi.

Päätös: Valtuusto päätti siirtää aloitteen uudelleen kaupan alan sopimuslatoimikuntien arvioitavaksi ja kaikkien muiden sopimuslatoimikuntien käsiteltäväksi.

Id: 3128

Vapaapäivien välissä max 7 päivää

Tausta ja perustelut:

Kaupan aukioloaikojen vapauduttua on työviikoista hävinneet ”Pyhät” jotka ovat ennen suoneet pidempiä vapaita kaupan alan työntekijöille. Tällä hetkellä monessa kauppaketjussa töitä tehdään kaikkina vuoden päivinä ja monessa jo 24 / 7. Työntekijät ovat uupuneet, koska 8 päivän työputki voi olla kaikkiaan olla enemmän kuin sallitut viikkotuntimäärät 48 h, (pahimmillaan jopa 72h) koska jakaantuu kahdelle viikolle. Koska monessa kaupan alan ketjussa tehdään myös ristiin työskentelyä, MaRa:sta kauppaan, niin eroaa ja aiheuttaa kummatusta, MaRa:n tessissä vapaapäivien välissä voi olla vain 7 työpäivää

Esitys:

Ammattiosasto 069:n esittää, että PAM ryhtyy toimenpiteisiin, jotta kirjaus saataisiin seuraavalle TES-kierrokselle. Huoli on suuri työntekijöiden jaksamisesta, vaikka aloite ollut aikaisemminkin käsiteltyä.

069 PAM - Liikealan Turun seudun osasto ry

Hallituksen lausunto:

Kaupan alalla työvuorokierto on usein epäsäännöllistä. Työpäivät ja työputket voivat olla pitkiä, vapaapäivät yksittäisiä ja työvuorojen välinen lepoaika lyhyt. Rungas iltavuorojen määrä hankaloittaa työn ja muun elämän yhteensovittamista, ja yövuorot jo itsessään heikentävät unen laatua ja mahdollisuuksia palautua.

Vapaapäivien välissä olevien työpäivien määrää koskevaa määräystä parannettiin kevään 2020 sopimusratkaisussa vähentämällä työpäivien enimmäismäärää yhdeksästä työpäivästä kahdeksaan. Samalla sovittiin, että työpäivien määrää voidaan työpaikkakohtaisesti sopia kasvattaa 10:een; lisäksi työntekijän kanssa voidaan sopia kertaluonteisesti enintään 11 työpäivän putkesta. Kahdeksan päivän lähtökohdalla ja paikallisesti sovittavien joustojen yhdistelmällä pyrittiin siihen, että pidempien työpäivien tarve todettaisiin yhdessä paikallisesti ja rajattaisiin näin aidosti tilanteisiin, joissa lyhyempien työputkien toteuttaminen ei työn järjestelyistä tai työntekijästä johtuvista syistä ole mahdollista. Viimeisimpänä parannuksena työaikaääräyksiin saatiin 2022 neuvottelukierroksella kirjaus peräkkäisten vapaiden ”tuplavapaiden” vähimmäismäärästä.

Kaupan alan työaikoja ja niiden yhteyttä hyvinvointiin selvittäneessä tutkimuksessaan (2021) Työterveyslaitos havaitsi, että erityisesti osa-aikaisilla

työntekijöillä pitkät ja ylipitkät työjaksot olivat yhteydessä sairauspoissaoloriskiin. Työterveyslaitos suosittaa perättäisten työpäivien määräksi lähtökohtaisesti kolmesta viiteen päivää, mutta enintään seitsemää päivää silloin, jos välissä on ainoastaan yksi vapaapäivä. Vapaapäivien osalta suositeltiin välttämään yksittäisiä vapaapäiviä ja antamaan jokaisen yötyöjakson jälkeen vähintään kaksi vapaapäivää.

Nykytila näyttää kuitenkin edelleen siltä, että työehtosopimuksen määräykset työjaksojen enimmäispituudesta eivät näytä tukevan tarpeeksi työstä irrottautumista ja työn ja muun elämän yhteensovittamista.

Työnantajaosapuolen näkemyksen mukaan kysynnän päivittäiset ja viikonpäivien väliset vaihtelut kuitenkin hankaloittavat ergonomista työvuorosuunnittelua ja työntekijöiden jaksamista ja palautumista tukevien työehtosopimusmääräyksistä tiukentamista. Mm. Työterveyslaitoksen tutkimuksen valossa on silti selvää, että epäsäännöllisen työvuorokierron kitkeminen ja sen myötä työn kuormittavuuden vähentäminen hyödyttäisi myös työnantajaa sekä alempien sairauspoissaolokustannusten että työntekijöiden hyvinvoinnin edistämisen paremman tuotoksen myötä.

Päätösesitys:

Valtuusto päättää siirtää aloitteen kaupan alan sopimuslatoimikuntien käsiteltäväksi.

Päätös: Valtuusto päätti siirtää aloitteen kaupan alan sopimuslatoimikuntien käsiteltäväksi.

Todettiin, että valtuustolle tehdyt aloitteet on käsitelty ja ne lähetetään eteenpäin valmisteluun päätettyjen linjausten mukaisesti.

Todettiin, että vuoden 2022 valtuuston kevätkokouksen aloitteiden päätösten seuranta löytyy kokousmateriaaleista.

9. Hallituksen jäsenten valinta

Todettiin, että hallituksen jäsen Melisa Agalar (kauppa, Keski-Suomi-Pohjanmaa) on eronnut tehtävästään 1.7.2022 vaihdettuaan alaa. Hänen tilalleen oli valittava uusi jäsen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Mats Eriksson (Keski-Suomi-Pohjanmaa): Eriksson esitti Arja Vakkuria hallituksen jäseneksi.

Muita esityksiä ei tullut, joten hallituksen jäseniksi jäljellä olevaksi toimikaudeksi valittiin Arja Vakkuri.

Onniteltiin Vakkuria ja annettiin hänelle kukat.

Arja Vakkuri kiitti valtuustoa ja totesi, että hän pääsee haastavassa tilanteessa mukaan hallitustyöskentelyyn, mutta taistelutahtoa ja intoa löytyy.

Merkittiin tiedoksi, että Vakkuri siirtyi valtuuston jäsenen paikalta hallitukseen, jäi Keski-Suomi-Pohjanmaa-alueen yhden varsinaisen edustajan

paikka tyhjäksi, koska kaikki paikalla olleet yleisvarajäsenet olivat jo nousseet äänivaltaisiksi.

Kokous keskeytettiin 22.11. klo 17.27.

10. **Vuoden 2023 toimintasuunnitelma**

Kuultiin toiminnanjohtaja Heidi Lehikoisen alustus vuoden 2023 toimintasuunnitelmasta.

Hyväksyttiin toimintasuunnitelma vuodelle 2023.

11. **Vuoden 2023 talousarvio**

Kuultiin talousjohtaja **Jukka Mattilan** esittely vuoden 2023 talousarviosta.

Mats Eriksson (Keski-Suomi-Pohjanmaa): Eriksson esitti **kannatetun muutosesityksen:**

"1,69 miljoona euroa lakkorahastosta toiminnan kulujen kattamiseen"

Paula Soronen (Pohjois-Suomi): Soronen kannatti Erikssonin esitystä.

Panu Korhonen (Pohjois-Suomi): Korhonen kannatti Erikssonin esitystä.

Talousjohtaja **Jukka Mattila** vastasi menettelytapavaliokunnan puolesta, että "lakkorahasto" ei ole erillinen "rahavarasto" vaan on tilinpäätöstermi. Se on siis varallisuutta, joka on sijoitettuna. Jos nyt halutaan varoja käyttöön, pitäisi sijoituksia myydä.

Juha-Matti Tervo (Pohjois-Suomi): Tervo kysyi, voiko sitten budjettiin tehdä lisäyksiä kohdennettuna mainontaan ja markkinointiin?

Jukka Mattila jatkoi menettelytapavaliokunnan puolesta, että mainontaan ja markkinointiin on lisätty tälle vuodelle ja ensi vuodelle hallituksen päätöksen mukaisesti noin 300 000 euroa valtuuston kevätkokouksessa käydyn keskustelun jälkeen.

Mats Eriksson (Keski-Suomi-Pohjanmaa) perui tekemänsä muutosesityksen.

Päätettiin talousarviosta vuodelle 2023.

Kokous keskeytettiin klo 17.07. Kokousta jatkettiin kello 17.20 kohdasta 9. Hallituksen jäsenen valinta. Puheenjohtaja **Liisa Tamminen**.

12. **Jäsenmaksun suuruus vuodelle 2023**

Hallitus esitti valtuustolle, että jäsenmaksu vuonna 2023 on 1,5 % jäsenen veronalaisesta tulosta. Niiden jäsenten osalta, joiden Palvelualojen työttömyyskassan jäsenmaksua liitto ei maksa, jäsenmaksu on 1,0 % jäsenen veronalaisesta tulosta. Hallituksella on vuoden 2023 aikana oikeus jäsenhankintakokeiluissa määräaikaaisesti poiketa tästä jäsenmaksupäätöksestä.

Kuultiin toiminnanjohtaja **Heidi Lehikoisen** esittely hallituksen jäsenmaksuesityksen taustoista.

Tuuli Elokannas (Lounais-Suomi): Elokannas totesi, että valtuutettuna hän on sitoutunut ja velvoitettu pitämään huolta liiton terveestä taloudesta ja siten varmistaen liiton toimintakyvyn kannattaen hallituksen esitystä.

Hän halusi tuoda kaksi asiaa jäsenmaksukeskusteluun: Liiton jäsenhakemus on sisäänpääsylippu ja jäsenmaksulla varmistetaan, että henkilöllä on oikeus päästä vaikuttamaan omiin asioihinsa. Sen sijaan, että jäsen kysyy ”mitä minä jäsenmaksun vastineeksi saan?”, hänen tulisi ymmärtää kysyä ”mitä minä voisin tämän yhteisön eteen tehdä?”.

Toisena seikkana Elokannas esitti erilaista jäsenmaksutapaa: PAMissa on ollut pitkään kannustava jäsenhankintakampanja, jossa viidellä uudella jäsenellä saa 250e lahjakortin. Jokainen tähän liittoon ns. sisäänpääsylimpiä ostanut, saa pientä vaivaa näkemällä kolmen kuukauden aikana mahdollisuuden saada viidellä jäsenellä tuon 250e, jonka jälkeen keskimääräistä jäsenmaksua jää maksettavaksi enää 134e. Ja mikäli keskimääräistä maksua maksava jäsen onnistuu olemaan vielä reippaampi, eli 10 jäsentä kvartaalissa, hän saa 500e lahjakortin, eli näin laskettuna hän ei maksa jäsenmaksua lainkaan.

Käytetään jäsenmaksun hinnasta puhumisen sijaan energia siihen, että liikkeemme nähdään haluttavana ja siihen, että jäsenmaksun maksamisesta tehdään yksinkertaista. Peitetaan rästiläisongelma PAM-appilla.

Ulla Leskinen (Itä-Suomi): Leskinen esitti **kannatetun muutosesityksen:**

Esitän, että jäsenmaksu vuodelle 2023 on 1,3 % ja 600 €/vuodessa (50 €/kk) maksukatto jäsenen veronalaisesta tulosta.

Marika Ruusunen (Itä-Suomi): Ruusunen kannatti Leskisen esitystä. Jäseniltä tulee palautetta, että PAMin jäsenmaksu on liian korkea.

Suvi Röntynen (Pohjois-Suomi): Röntynen sanoi, että tässä tilanteessa ei ole mitään järkeä lähteä alentamaan jäsenmaksua. Se romuttaa liiton taloutta ja heikentää palveluja. Jäsenelle se olisi noin neljän euron säästö, mutta liiton taloudelle todella merkittävä vaikutus. Me tarvitsemme enemmän näkyvyyttä, tunnettavuutta ja sellaisia palveluita, joista jäsen voi olla ylpeä. Röntynen kannatti hallituksen esitystä.

Mats Eriksson (Keski-Suomi-Pohjanmaa): Eriksson kannatti Leskisen esitystä todeten, että 1,5 %:n jäsenmaksu voi olla monelle liian iso maksettavaksi.

Aleksi Pakarinen (Helsinki-Uusimaa): Pakarinen toivoi valtuustolta runsasta keskustelua asiasta. Päätös on iso ja vaikea. Liiton jäsenet ovat ansainneet laajan pohdinnan asiasta.

Sauli Isokoski (Keski-Suomi-Pohjanmaa, hallituksen jäsen): Isokoski kannatti jäsenmaksun ennallaan pitämistä. Hänen mukaansa juuri koskaan ei kuule sitä, että jäsenmaksu olisi liian suuri. Liitolla on oltava pitovoimaa olemassa oleviin ja uusia jäseniä on saatava. Palvelun on oltava kunnossa. Ehkä

jäsenmaksua pitäisi jopa korottaa? Isokoski oli myös sitä mieltä, että jäsenmaksukatto ei ole oikeudenmukainen.

Mikko Ruokonen (Helsinki-Uusimaa, hallituksen jäsen): Ruokonen kertoi olevansa samaa mieltä Isokosken kanssa. Jos nyt lasketaan jäsenmaksua ja sitten huomataan, että se olikin väärä päätös, pystymmekö ikinä enää nostamaan sitä takaisin? Ruokonen toivoi, että jokainen pohtisi tätä seikkaa tehdessään päätöstä.

Paula Soronen (Pohjois-Suomi): Soronen kannatti hallituksen esitystä. Liiton pitää tuoda paremmin esiin mitä jäsenmaksua vastaan saa.

Katja Maunula-Sairanen (Helsinki-Uusimaa, työttömyyskassan hallituksen jäsen): Maunula-Sairanen kannatti jäsenmaksun alentamista ja oli myös jäsenmaksukaton kannalla. Lisää jäseniä on saatava.

Panu Korhonen (Pohjois-Suomi): Korhonen totesi, että jos pysytään 1,5 % jäsenmaksussa, silloin pitää saada liitolle enemmän näkyvyyttä televisioon, radioon, someen ja tuoda tietoisuuteen mitä jäsenmaksua vastaan saa. Otetaan varoja tähän, vaikka lakkorahastosta.

Maria Juntunen (Helsinki-Uusimaa): Juntunen kannatti hallituksen esitystä. 0,2 prosenttiyksikön jäsenmaksun alentamisella ei olisi juurikaan vaikutusta jäsenelle. Luulisi, että me aktiivit ymmärtäisimme, että emme voi lähteä suin päin alentamaan jäsenmaksua edes markkinointimielessä. Toiminnan pyörittäminen ei ole ilmaista, mutta sitä ei välttämättä moni rivijäsen tai ”ei jäsen” ajattele. Todennäköisesti jäsenmaksun alentaminen olisi kuolinisku joillekin ammattiosastoille. Ja hankalaa olisi tulevaisuudessa nostaa jäsenmaksua, mikäli se nyt pienennetään. Etenkin, jos jäsen ei koe saavansa nytkään jäsenmaksulle vastinetta.

Jouni Kellaranta (Helsinki-Uusimaa): Kellaranta kannatti hallituksen esitystä. Hän toivoi, että jostain otetaan varoja markkinointiin.

Seija Jaatinen (Itä-Suomi, hallituksen jäsen): Jaatinen nosti esiin ammattiosastojen merkityksen jäsenelle. Tarjotaan osastopalautteella jäsenetuja ja tapahtumia, eikä aina vain odoteta ”liitolta” jotain.

Laura Hyppölä (Helsinki-Uusimaa): Hyppölä halusi pohtia vielä jäsenmaksukattoa, mutta kannatti hallituksen esitystä. Hän toivoi lakkorahastosta ”paukkuja” liiton toimiin.

Marika Ruusunen (Itä-Suomi): Ruusunen kertoi, miten vaikea hänen on markkinoida kampaajille liiton jäsenyyttä, koska on pettynyt heidän asioiden hoitoon PAMissa. Hän kannatti jäsenmaksun alentamista ja jäsenmaksukattoa.

Anne Nyman (Pirkanmaa): Nyman muistutti, että lakkorahasto on ihan kohta tarpeen kaupan alalla ajankohtaisen tilanteen takia, eikä sieltä saisi ottaa nyt varoja mihinkään muuhun. Nyman ehdotti omien sanojen mukaan ”vähän aiheen oh”, että lakkoavustuksen määrä tulisi olla 100-150e/päivä.

Mikael Fogelholm (Helsinki-Uusimaa): Fogelholm kannatti hallituksen esitystä. Jäsenmaksun alentamisella olisi liian suuria vaikutuksia liiton

toimintaan. Meidän aktiivien pitäisi jakaa enemmän tietoa, mitä jäsenmaksulla saa.

Mikko Ruokonen (Helsinki-Uusimaa, hallituksen jäsen): Ruokonen totesi, että 8.11. Black Tuesday -päivän johdosta PAM on ollut näkyvillä mediassa enemmän kuin pitkään aikaan ja se on yksi esimerkki PAMin näkyvyydestä. Ruokonen muistutti, että liiton jäsenmaksu on verovähennyskelpoinen ja kysyi mikä todellinen jäsenmaksun määrä jäsenelle siis onkaan?

Sami Viitasaari (Lounais-Suomi, valtuuston 1. varapuheenjohtaja): Viitasaari kertoi aiemmin olleen maksukaton kannalla, mutta nyt kuultuaan kokonaisuuden, kannatti tarkan harkinnan jälkeen hallituksen esitystä.

Sami Kymäläinen (Valtakunnalliset): Kymäläinen toivoi, että valtuusto äänestäisi asiasta.

Lauri Iso-Lähteenmäki (Pirkanmaa): Iso-Lähteenmäki totesi, että jos pudotamme jäsenmaksua, se ei vaikuta kilpailuasemaamme YTK:n kanssa ollenkaan. PAM häviää aina. Hän kannatti hallituksen esitystä.

Aleksi Pakarinen (Helsinki-Uusimaa): Pakarinen muistutti, että liiton hallitus voisi miettiä jäsenmaksun alennuskampanjoita. Esimerkkinä alat, joilla ei ole työehtopimusta. Hiusalan jäsenet voisivat saada jäsenmaksusta alennusta siihen asti, kunnes on saatu sovittua vaikka yrityskohtainen työehtosopimus.

Juha-Matti Tervo (Pohjois-Suomi): Tervon mukaan liitto tarvitsee lisää näkyvyyttä mainontaan ja markkinointiin. Voidaanko tähän ottaa varoja lakkorahastosta? Jäsenhankintatoimia on myös jatkettava.

Ulla Leskinen (Itä-Suomi): Leskinen kiitti valtuustoa runsaasta keskustelusta todeten, että me ei olla ”kumileimasimia”.

Toiminnanjohtaja **Heidi Lehikoinen** kiitti valtuustoa runsaasta keskustelusta ja kommentoi keskustelussa esiin nousseita seikkoja. Verovähennyksen kautta todellinen jäsenmaksu on noin 30–50 % pienempi, osa-aikaisilla vaikutus on jonkin verran pienempi. Mikäli palkka on 2000 euroa/kk, on liiton jäsenmaksu 375e/vuodessa. Verovähennyksen jälkeen todellinen jäsenmaksu on 265e/vuodessa. PAMilaisen jäsenen keskipalkka on noin 2050e/kk.

Lehikoinen totesi vielä 1,3 % jäsenmaksusta ja 600e maksukatosta, että 0,2 prosenttiyksikön jäsenmaksun alentamisesta hyötyvät toki kaikki jäsenet, mutta maksukatosta olisi hyötyä vain 2,9 % liiton jäsenistä eli niille, joiden ansiot ovat yli 3850e/kk. Liitolle sen sijaan jäsenmaksutulon menetykset olisivat merkittävät.

Lehikoinen totesi vielä, että on erittäin iso periaatteellinen päätös alentaa jäsenmaksua niin, että liiton toiminnan menojen kattamiseksi pitää myydä liiton omaisuutta. Näin tapahtuisi, jos jäsenmaksu olisi 1,3 % ja maksukatto 600e.

Seuraavaksi siirryttiin **koeäänestykseen**, jossa hallituksen pohjaesitystä (jäsenmaksu 1,5 %) vastaan oli Ulla Leskisen muutosesitys (jäsenmaksu 1,3 % + 600e/vuosi jäsenmaksukatto).

Koeäänestyksen perusteella todettiin, että hallituksen pohjaesitys sai selkeästi suuremman kannatuksen.

Päätettiin jäsenmaksun suuruudesta hallituksen esityksen mukaisesti.

Puheenjohtajaksi vaihtui **Sami Viitasaari**.

13. Osastopalautteen suuruus vuodelle 2023

Hallitus esitti, että osastopalautteen suuruus vuonna 2023 on 11 % liiton jäsenmaksuosuudesta. Tästä perusosan suuruus on 2 % ja kannusteosan suuruus 9 %.

Päätettiin osastopalautteen suuruudesta hallituksen esitysten mukaisesti.

14. Osastojen jäsenmaksupalautteen kannusteosan perusteet vuodelle 2023

Hallitus esitti, että osastojen jäsenmaksupalautteen kannusteosaan oikeuttavat toimet vuoden 2023 aikana ovat:

1. uuden jäsenen vastaanottaminen jollain konkreettisella, henkilökohtaisella tavalla ja vähintään yksi tilaisuus osaston jäsenille,
2. yhteydenotto uuteen luottamushenkilöön, kun tieto valinnasta on tullut sekä yksi tilaisuus osaston jäsenille, jotka toimivat luottamushenkilönä,
3. jäsenhankintaan liittyvä toimi, jonka osasto voi itse valita seuraavista: jäsenhankintakampanja, jalkautuminen työpaikoille tai jäsenhankintasuunnitelman laatiminen,
4. järjestämistoimenpide, jonka osasto voi itse valita seuraavista: valmistuvien opiskelijajäsenten kontaktointi puhelimitse tavoitteena jäsenyyden päivitys, osaston työpaikkojen kartoitus (mitä ne ovat, järjestäytymisaste, lmh-tilanne) ja kontaktointi tai työpaikkatilaisuuden järjestäminen

Osaston tulee myös vuosittain täyttää kannusteosaraportti, josta ilmenee tiedot osaston toiminnasta kuluvaa vuotta edeltävältä vuodelta. Kaikki neljä kohtaa tulee olla suoritettuina, jotta kannusteosa voidaan osastolle suorittaa.

Päätettiin jäsenmaksupalautteen kannusteosan perusteista hallituksen esityksen mukaisesti.

15. Tilintarkastajien palkkioiden perusteet

Hallitus esitti valtuustolle, että tilintarkastajille maksetaan palkkiot kohtuullisen laskun mukaan.

Päätettiin palkkioiden perusteista hallituksen esityksen mukaisesti.

16. Vaalijärjestyksestä päättäminen

Kuultiin toiminnanjohtaja **Heidi Lehikoisen** esittely liittokokouksen 2023 vaalijärjestyksen uudistamiseksi.

Valtuusto päätti vaalijärjestyksestä hallituksen esityksen mukaisesti.

17. Kokouksen päätöslausuma

Kuultiin päätöslausumavaliokunnan puheenjohtaja **Laura Hyppölän** esittely valiokunnan esityksestä kokouksen päätöslausumaksi.

Tuuli Elokannas (Lounais-Suomi): Elokannas toivoi, että päätöslausumaan lisätään kaikki PAMilla käytössä olevat hashtagit (#).

Ulla Leskinen (Itä-Suomi): Leskinen esitti, että riviltä 7 ”tähän emme suostu”, siirretään riville 8 viimeiseksi kohdaksi lopputoteamaksi ja rivillä 9 rivillä ”voi vain ilmoittaa” muutetaan ”vahvempi sanelee”. Riviltä 14 ”me ” otetaan pois kokonaan.

Marika Ruusunen (Itä-Suomi): Ruusunen sanoi, että päätöslausuma on hyvä ja siinä osallistetaan lukija ja annetaan hänelle mahdollisuus liittyä PAMin jäseneksi, jos ei ole jo jäsen.

Tarja Puotsaari (Lounais-Suomi, hallituksen jäsen): Puotsaari esitti, että riviltä 6 otetaan pois sana ”esimerkiksi”.

Kokous keskeytettiin klo 10.50 päätöslausumavaliokunnan kokoontumisen ajaksi. Kokousta jatkettiin klo 11.00.

Laura Hyppölä esitteli muokatun päätöslausuman ja kertoi, ettei päätöslausumavaliokunta hyväksynyt sanaa ”vahvempi”, koska se ei halua sanoa, että työnantajaliitto olisi meitä vahvempi. Kaikki muut muutosesitykset on tehty päätöslausumaan.

Hyväksyttiin päätöslausuma muutoksin ja todettiin, että se laitetaan pöytäkirjan liitteeksi.

18. Kokouksen päättäminen

Valtuuston 2. varapuheenjohtaja **Liisa Tamminen** päätti valtuuston syyskokouksen lyhyeen puheeseen, jossa hän kiitti valtuuston hyvästä ja keskusteleavasta kokouksesta ja totesi, että tällä kertaa kokous oli poikkeuksellinen, koska menettelytapavaliokunta ei kokoontunut kertakaan.

Päätettiin kokous 23.11. klo 11.05.

VAKUUDEKSI

Sami Viitasaari

Liisa Tamminen

1. varapuheenjohtaja

2. varapuheenjohtaja

Heidi Lehtikoinen
sihteeri

Anu Valve
sihteeri

Antti Ahola
pöytäkirjan tarkastaja

Sari Pihlajaniemi
pöytäkirjan tarkastaja

Osallistujaluettelo

Valtuuston puheenjohtajat

LAAKSO	SIRPA	valtuuston puheenjohtaja <i>*este</i>
VIITASAARI	SAMI	valtuuston 1. varapuheenjohtaja
TAMMINEN	LIISA	valtuuston 2. varapuheenjohtaja

Keski-Suomi-Pohjanmaa

1	ERIKSSON	MATS	varsinainen jäsen
2	KOKKO	HEIDI	varsinainen jäsen
3	PARJANEN	TIINA	varsinainen jäsen
4	SAUKKO	PÄIVIKKI	varsinainen jäsen
5	TULISALO	MARKKU	varsinainen jäsen
6	VAKKURI	ARJA	varsinainen jäsen (22.11. asti)

Lounais-Suomi

7	ELOKANNAS	TUULI	varsinainen jäsen
8	HASUNEN	ANNI	varsinainen jäsen
9	JUVAKKA	TIIA	varsinainen jäsen
10	ISO-LÄHTEENMÄKI	LAURI	yleisvarajäsen (<i>Laine Tanja *este</i>)
11	PIHLAJANIEMI	SARI	varsinainen jäsen
12	ÖSTRÖM	NINA	varsinainen jäsen

Pirkanmaa

13	KYMÄLÄINEN	SAMI	yleisvarajäsen (<i>Harmaala Sonja *este</i>)
14	NYMAN	ANNE	varsinainen jäsen
15			(<i>Nytorp Maija *este</i>)
16	SALMINEN	SOILE	varsinainen jäsen
17	MELARTIN	JAANA	varsinainen jäsen

Pohjois-Suomi

18	BUSKA	JOHANNA	varsinainen jäsen
19	JUNTUNEN	MARITTA	3. henk. koht. varajäsen (<i>Hannikainen Emma *este</i>)
20	KORHONEN	PANU	varsinainen jäsen
21	LAIHONEN	LEENA	yleisvarajäsen (<i>Ranta-Eskola Päivi *este</i>)
22	RÖNTYENEN	SUVI	varsinainen jäsen
23	SORONEN	PAULA	varsinainen jäsen
24	TERVO	JUHA-MATTI	varsinainen jäsen

Valtakunnalliset

25	HALONEN	ARTO	varsinainen jäsen
26			(<i>Kusmin Johanna *este</i>)
27	LINDGREN	TONI	varsinainen jäsen

Helsinki-Uusimaa

28	ALY	SIRPA	varsinainen jäsen
29	FOGELHOLM	MIKAEL	varsinainen jäsen
30	HALLIKAS	MARKO	varsinainen jäsen
31	KROGELL	MARCUS	1. henk. koht. varajäsen (<i>Heino Toni *este</i>)

32	HYPPÖLÄ	LAURA	varsinainen jäsen
33	JUNTUNEN	MARIA	varsinainen jäsen
34	KAUNISMÄKI	TARJA	varsinainen jäsen
35	KELARANTA	JOUNI	varsinainen jäsen
36	KUUSNIEMI	PIIA	varsinainen jäsen
37	AHOLA	ANTTI	3. henk. koht. varajäsen (<i>Okkonen Juha *este</i>)
38	PAKARINEN	ALEKSI	varsinainen jäsen
39	PESSI	CHRISTA	varsinainen jäsen
40	RUUSUNEN	MARIKA	yleisvarajäsen (<i>Sipola Minna *este</i>)

Häme-Kaakkois-Suomi

41	IKONEN	LEA	varsinainen jäsen
42	ITKONEN	TIMI	varsinainen jäsen
43	KANKAANTÄHTI	JANNE	varsinainen jäsen
44	MAJANDER	TEIJA	varsinainen jäsen
45	LEHIKONEN	JENNI	varsinainen jäsen

Itä-Suomi

46	RAMI-HÄMÄLÄINEN	SUSANNA	1. henk. koht. varajäsen (<i>Lapveteläinen Eija *este</i>)
47	LESKINEN	ULLA	varsinainen jäsen
48	MÄNNISTÖ	VENLA	varsinainen jäsen
49	PUHAKKA	HANNA	varsinainen jäsen
50	ROPPONEN-KORHONEN	MINNA	varsinainen jäsen

Yleisvarajäsenet (nousevat äänivaltaisiksi ao. järjestyksessä)

3	LAIHONEN	LEENA	LOUNAIS-SUOMI
4	RUUSUNEN	MARIKA	ITÄ-SUOMI
5	TIKKANEN	JANI	HÄME-KAAKKOIS-SUOMI *este
1	ISO-LÄHTEENMÄKI	LAURI	PIRKANMAA
2	KYMÄLÄINEN	SAMI	VALTAKUNNALLISET

* este ilmoitettu

ALATALO	KIMMO	Hallituksen jäsen
FORSMAN	JANNE	Hallituksen jäsen
HEIKKINEN	SINI	Hallituksen jäsen *este
JAATINEN	SEIJA	Hallituksen jäsen
KILPINEN	LILLI	Hallituksen jäsen
KORHONEN	MARJO	Hallituksen jäsen
KYRÖ	PIIA	Hallituksen jäsen
LEHTO	MERJA	Hallituksen jäsen
LEIVISKÄ	MARJA-TERTTU	Hallituksen jäsen
LÄHDESNIEMI	MARKO	Hallituksen jäsen
PUOTSAARI	TARJA	Hallituksen jäsen
RUOKONEN	MIKKO	Hallituksen jäsen
VAKKURI	ARJA	Hallituksen jäsen (22.11. alk.)
VEHMAS	PÄIVI	Hallituksen jäsen *este
VUORINEN-VILEN	PÄIVI	Hallituksen jäsen
FAGERSTRÖM	ULLA	Hallituksen yleisvarajäsen
ISOKOSKI	SAULI	Hallituksen yleisvarajäsen

LAAKKONEN	HEIKKI	Hallituksen yleisvarajäsen
KILLSTRÖM	ERJA	Työttömyyskassan hallituksen jäsen
KORVA	JOUNI	Työttömyyskassan hallituksen jäsen
MAUNULA-SAIRANEN	KATJA	Työttömyyskassan hallituksen jäsen
HEIKINEN	JURI	Työttömyyskassan hallituksen yleisvarajäsen
LEMPINEN	MERJA	Työttömyyskassan hallituksen yleisvarajäsen
KUUSISTO	TIINA	Työttömyyskassan hallituksen yleisvarajäsen
ERKAMAA	HANNA	aluepäällikkö
HOIKKALA	RAIMO	pääluottamusmies
IHALEMPIÄ	MIIA	työttömyyskassan luottamusmies
IMMONEN	ULLA	aluepäällikkö
KALLIORINNE	RISTO	järjestöjohtaja
KOSKI	JARNO	aluepäällikkö
LEHIKONEN	HEIDI	toiminnanjohtaja
LEHTIMÄKI	NORA	puheenjohtajan assistentti
MATTILA	JUKKA	talousjohtaja
MOILANEN	MARJO	it-asiantuntija
NIKULA	KIMMO	henkilöstöpäällikkö
NISSILÄ	ILKKA	kassanjohtaja
NÄKKÄLÄJÄRVI	MIKKEL	aluepäällikkö
OJALA	JUHA	sopimuspäällikkö
PENDERS	ELISA	aluepäällikkö
PIIROINEN	TIMO	viestintäjohtaja
REPONEN	EVELIINA	yhteiskuntasuhteiden vastaava
ROUHIAINEN	AKI	järjestämispäällikkö
RÄSÄNEN	MINNA	viestinnän asiantuntija
RÖNNI-SÄLLINEN	ANNIKA	puheenjohtaja
SALLINEN	MINTTU	viestintäpäällikkö
SALMIVUORI	MARJA	neuvontapäällikkö
SPARF	JOHANNA	aluepäällikkö
TERHO	SIRKKU	toimistovastaava
VALVE	ANU	hallintosihteeri
WESTMAN	MERJA	koulutusnäällikkö
YLITALO	JAANA	edunvalvontajohtaja (este 22.11.)

ESITYSLISTA

1. Kokouksen avaus
2. Läsnäolijoiden toteaminen
3. Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
4. Kokousvirkailijoiden valinta
 - 4.1. Sihteerit (2)
 - 4.2. Pöytäkirjantarkastajat (2)
 - 4.3. Ääntenlaskijat (5)
 - 4.4. Menettelytapavaliokunta
 - 4.5. Päätöslausumavaliokunta (7+1+1)
 - 4.6. Vaalivaliokunta (7+2)
5. Kokoussääntöjen hyväksyminen
6. Kokouksen esityslistan hyväksyminen
7. Puheenjohtajan ajankohtaiskatsaus ja yleiskeskustelu
8. Valtuustoaloitteista päättäminen
9. Hallituksen jäsenen valinta
10. Vuoden 2023 toimintasuunnitelma
11. Vuoden 2023 talousarvio
12. Jäsenmaksun suuruus vuodelle 2023
13. Osastopalautteen suuruus vuodelle 2023
14. Osastojen jäsenmaksupalautteen kannusteosan perusteet vuodelle 2023
15. Tilintarkastajien palkkioiden perusteet
16. Vaalijärjestyksestä päättäminen
17. Kokouksen päätöslausuma
18. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja Annika Rönni-Sällinen puhe 22.11.2022

Arvoisa valtuuston puheenjohtajisto, hyvät valtuutetut ja muu kokousväki,

mitä meille kuuluu tänään?

Olemmeko ylpeitä, koska teemme arvokasta työtä?

Olemmeko huolissamme maailman menosta ja omasta toimeentulostamme?

Olemmeko väsyneitä jatkuvaan kiireeseen, epävarmuuteen ja venymiseen?

Se on varma, että meidän jäsenillemme kuuluu palkka, jolla turvata hyvä elämä. Palkka jatkuvasta venymisestä ja työnantajan ja asiakkaiden toiveiden täyttämisestä.

Seuraava puoli vuotta on ratkaisevaa aikaa palvelualojen työntekijöiden toimeentulon ja tulevaisuuden kannalta. Tämä on näytön paikka myös koko suomalaiselle sopimusjärjestelmälle. On palkka- ja työehtosopimusneuvottelut, jotka ratkaisevat riittääkö palkka hyvään elämään. Huhtikuun toinen päivä on eduskuntavaalit, jotka ratkaisevat mille tielle yhteiskuntaa viedään ja miten työelämää ja ihmisten hyvinvointia parannetaan - vai parannetaanko.

Hyvät valtuutetut,

Työmarkkinaneuvottelut ovat viime aikoina olleet vaikeita kaikilla aloilla. Mutta näin hankalaa tilannetta en kyllä osannut tämän valtuuston alle ennakoida.

Työnantajapuolen yksipuolisesti sanelema ja koordinoima vientivetoinen työehtosopimusten neuvottelumalli on aiheuttanut meille harmaita hiuksia, turhautumista ja kiukkua vuosi vuodelta enemmän. Julkisen alan lakot olivat metsäteollisuuden tapahtumien lisäksi ensimmäinen vakava merkki sopimisen mallin toimimattomuudesta.

Meidän osaltamme se on nyt karahtanut lopullisesti kiville. Työnantajien yksipuolinen malli sisältää niin paljon heikkouksia, että se ei vaan meille käy. Jo aiemmin on nähty, miten alakohtaisten ongelmien ratkaiseminen on käynyt mahdottomaksi ja miten palkkaerot puhtaiden prosenttikorotusten takia vain kasvavat.

Akuutti ongelma on tällä hetkellä se, että työnantajaliitot näyttävät luovuttaneen sopimisvaltansa teollisuuden työnantajaliitoille. Ja vaikka kuinka arvostankin Rikun johdolla toimivia Teollisuusliiton kollegoita, en minä tai meidän hallitus ole luovuttanut kenellekään muulle sitä neuvottelumandaattia, jonka olemme jäseniltä saaneet. Me haluamme neuvotella ja neuvottelemme itse palkankorotukset omille jäsenillemme!

Työnantajien viesti palkankorotusten tasosta ja siihen vaikuttavista seikoista on toinen huolenaihe. Mikään muu kuin vientiteollisuuden kilpailukyky ei yrityksiä kiinnosta. Tällaisina aikoina kun inflaatio laukkaa ja ostovoima on laskenut ennätykselliset viisi prosenttia ja palvelualoilla kärsitään työvoimapulasta, luulisi kotimarkkinoilla toimivien yritysten olevan huolissaan myös työntekijöidensä pärjäämisestä ja asiakkaidensa kulutusmahdollisuuksista.

PAMin aloista totutusti syksyn ensimmäisenä neuvottelemme hiihtokeskus- ja ohjelmapalvelualoilla. Toisen vuoden palkankorotusneuvotteluissa näkemykset meidän ja työnantajaliitto MaRan välillä olivat niin kaukana toisistaan, ettei sopuun pääsemiseen ollut mahdollisuutta. Samoin kävi työehtosopimusneuvotteluissa ja PAMin hallitus joutui viime viikolla julistamaan hiihtokeskuslalle neuvottelujen vauhdittamiseksi työnseisaukset eli lakot kuuteen hiihtokeskukseen. Sovitteluprosessi käynnistyi eilen valtakunnansovittelijan johdolla. Lakot alkavat joulukuun 1.päivä ellei sopua sitä ennen löydy.

Kaupan liitto vei teollisuuden työnantajien tukemisen tukevasti vahvemmalle tasolle. Kuten tiedätte, me sovimme Kaupan liiton kanssa helmikuussa, että sopimuskauden toisen vuoden palkankorotuksista sovitaan 15. joulukuuta mennessä. Uumoilimme toki, ettei palkkakierroksesta tule helppo, ja että todennäköisyys päätyä työehtosopimusneuvotteluihin on suuri. Kaksi viikkoa sitten meillä oli kuitenkin neuvotteluajat marras- ja joulukuulle sovittuina ja vakaa aikomus kääntää kaikki kivet palkkaratkaisun löytämiseksi.

Sitten –aivan yllättäen- Kaupan liitosta tuli ilmoitus, että heidän hallituksensa on päättänyt, että he eivät aio neuvotella palkoista nyt lainkaan, vaan koko työehtosopimuksesta vasta tammikuussa. Syyksi he kertoivat sen, että he eivät voi neuvotella ennen kuin viennin kustannuskilpailukyvyyn turvaava vientialojen avaus on tehty.

Samassa hetkessä, kun muun muassa Kesko ja Ässä raportoivat ennätystuloksista, ei heidän liittonsa suostu edes neuvottelemaan kyseisten yritysten työntekijöiden palkankorotuksista. Kaiken lisäksi he piiloutuvat teollisuuden selän taakse. Kertovat sitoutumisensa työnantajien koordinaatioon merkitsevän sitä, että koska teollisuudessa ei ole saatu neuvottelutulosta, niin eivät voi kanssamme edes neuvotella.

Käytännössä kaupan alan yritykset siis väittävät, että myyjien palkankorotukset vaarantavat vientiteollisuuden kilpailukyvyyn. Se on jo aika paksua.

Kaupan ilmoitus on myös aikamoinen pyllistys kaupan alan työntekijöille, jotka ovat jatkuvasti venyneet ja takoneet yrityksille kovaa tulosta. Jäsenemme odottavat palkankorotuksia ja he tarvitsevat palkankorotukset. Etenkin nyt, kun kaikki arjessa kallistuu kallistumistaan. Ilman palkankorotuksia hyvän elämän rakentaminen käy mahdottomaksi. Siksi nyt on korkea aika korottaa.

Sen on tehnyt päivän selväksi työntekijöiden välittömät mielenilmaisut ympäri Suomen.

PAMia tarvitaankin enemmän kuin koskaan neuvottelemaan palkankorotukset. Ja teitä jokaista tarvitaan nyt enemmän kuin koskaan, kun valmistaudumme sekä hiihtokeskusalan lakkoihin että kaupan tuleviin neuvotteluihin. Samalla on syytä muistaa, että myös monella muulla pamilaisella alalla sopimuskauden toisen vuoden palkankorotuksista sopimiselle määräpäivä on joulukuun 15., eikä näitäkään neuvotteluja ole vielä aloitettu. Villi veikkaukseni on, ettei Veikkauksessa, leffateattereissa, muuttopalveluissa, bingossa, golf-alalla, kotitalouskone- ja kodintekniikkahuollossa, kuvanvalmistamoissa tai Kansallisoopperassa löydy Paltan kanssa määräpäivään mennessä sopua palkankorotuksista, vaikka neuvottelupöytään oletettavasti tulevatkin.

Yrittänyttä ei kuitenkaan laiteta. Ja joulun jälkeen pitäisikin saada palkoista sovittua myös kiinteistöpalvelualalla. Taitaa olla melkoinen työmarkkinasopra alkuvuodelle keitettyä. Silloin saadaan keitokseen kavereita myös muista liitoista, kun muun muassa AKT:n sopimukset päättyvät tammikuussa.

Hyvät kuulijat,

On selvää, että meitä tarvitaan turvaamaan jäsentemme työtä ja toimeentuloa. Liittoa ja luottamushenkilöitä tarvitaan, kun neuvotellaan palkoista ja puolustetaan yksittäisiä jäseniä - neuvotaan ja autetaan kun työelämässä asiat eivät mene oikein. Näitäkin palveluita on PAMin henkilökunta tänä vuonna täydellä tarmolla sydämellä kehittänyt. Jokainen kohtaaminen jäsenen kanssa on tärkeä!

Vapaalla ammattiyhdistysliikkeellä on kuitenkin myös paljon laajempi merkitys. Maissa, joissa on vapaa ammattiyhdistysliike ja järjestäytyneet työmarkkinat, joissa palkoista sovitaan työehtosopimuksilla, on tutkitusti pienemmät tuloerot, kansalaiset voi paremmin ja demokratiakin toteutuu.

Meillä on usein ajatus, että kehitys kehittyy; että ihmisoikeudet ja demokratia ovat itsestäänselvyyksiä; että ne myös etenevät maailmanlaajuisesti. Mutta ei se niin ole. Ihmisarvo ja demokratia on elettävä todeksi aina vain uudestaan.

Kymmenen vuotta sitten, vuonna 2011 maailman ihmisistä 49 prosenttia asui autoritäärisissä valtioissa. Viime vuonna luku oli 70 prosenttia. Ajatelkaa. Vain kymmenessä vuodessa demokratioissa asuvien ihmisten osuus on pudonnut puolesta alle kolmasosaan maailman ihmisistä.

Demokratiaa ja muita perusoikeuksia harvemmin menetetään yhdessä yössä, kehitys on alkanut jo aiemmin vähitellen kuin hiipien vapauksien ja oikeuksien rajoittamisena. Useimmiten ensimmäiset oikeudet, joihin puututaan ovat kansalaisjärjestöjen oikeudet ja vapaudet: kokoontumisvapaus, oikeus kuulua liittoon ja oikeus neuvotella kollektiivisesti, sitten sananvapaus ja muut demokraattiset ja oikeusvaltioperiaatteet.

Itse muistan, kuinka aikoinaan Venäjällä oli kansainvälisen ay-liikkeen toimintaa ja mekin sen kautta yritimme edesauttaa työntekijöiden järjestäytymistä esimerkiksi Fazerin Venäjän toiminnoissa. Sittenmin ay-toimijoista tuli agentteja, joiden toimintaa Putinin Venäjä kaikin tavoin vaikeutti ja lopulta siellä toimiminen nähtiin mahdottomana ja hengenvaarallisena. Ja nyt näemme mihin kehitys siellä on lopulta johtanut.

Tämä kehitys on tärkeää huomata ja siihen tulee puuttua. Esimerkiksi Valko-Venäjä on tällä hetkellä vaarallinen paikka työntekijöiden edustajille, monet ammattiyhdistysaktiivit ovat siellä tällä hetkellä vangittuina ja kansainvälinen ay-liike on vaatinut heidän vapauttamistaan.

Meidän pamilaistenkin on tärkeä puolustaa yhtäläistä ihmisarvoa ja ihmisoikeuksien toteutumista Suomessa ja ympäri maailman. Ammatillisten perusoikeuksien ja järjestäytymisen tukeminen ei ole vain ammattiyhdistysliikkeen etu.

Työntekijöiden oikeuksien puolustaminen, työntekijöiden äänentorvena toimiminen ja työehtosopimusten neuvottelemine on osa suomalaisen ja eurooppalaisen demokratian turvaamista.

Hyvät ystävät,

Nykyisen hallituksen ohjelmaan saimme paljon palvelualojen työntekijöille tärkeitä asioita ja moni asia parani, tässä niistä muistutuksena muutamia:

Hallitus purki aktiivimallin, toteutti perhevapaa-uudistuksen ja loi monivuotisen kansallisen työn ja työhyvinvoinnin kehittämisohjelman Työ 2030. Koulutuksen puolella ammatillinen koulutus sai lisää rahaa ja opettajia ja oppivelvollisuutta laajennettiin eli maksuton opetus ulotettiin toiselle asteelle. Monelle pamilaiselle oli tärkeää, että subjektiivinen päivähoito-oikeus palautettiin, työttömyysturvaa korotettiin ja karensseja lievennettiin. Viimeinkin tämä hallitus tarttui myös ulkomaisen työvoiman hyväksikäytön estämiseen ja teki periaatepäätöksen harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnasta.

Valitettavasti moni lainsäädäntöhanke on jäänyt koronakriisin jalkoihin ja siirtynee seuraavan hallituksen pöydälle. Erityisesti harmittaa palkka-avoimuuden edistämiseen liittyvän esityksen tyssääminen loppumetreillä. Lisäksi toteutumatta jää kymmeniä eri hankkeita, joista hallitus ei päässyt yhteisymmärrykseen enää näin lähellä vaaleja.

Yhdestä tekemättä jääneestä esityksestä voimme kuitenkin erityisesti iloita: työssäoloehdon euroistamiseen liittyvä esitys kuopattiin viime metreillä! Kun viime keväänä selvisi, että euroistamisen tarkoitus oli leikata työttömyysturvamenoja ja kärsijöinä olivat muutenkin kaikista vaikeimmassa asemassa olevat osa-aika- ja pätkätyöläiset, olemme tehneet hartiavoimin töitä sitä vastuustaaksemme. Tiesimme, että hallituksessa on edustajia, jotka ymmärtävät työelämän ja pienituloisten arjen realiteetteja. Olemme tyytyväisiä, että he ovat kuunnelleet meitä tässä asiassa. Lopultakin viestimme siitä, millaisia kannustinloukkuja tämä esitys olisi tullut luomaan, meni perille.

Kaikki asiat eivät onneksemme kuitenkaan jääneet pöydälle, vaan moni asia vielä etenee tällä hallituskaudella. Työturvallisuuteen ja työsuojeluun liittyviä parannusesityksiä on useita, näissä tavoitteena mm. iän ja ikääntymisen parempi huomioiminen työsuojelutoiminnoissa, alipalkkaukseen puuttuminen lisäämällä työsuojeluviranomaisten toimivaltuuksia ja sisäilmaongelmiin puuttuminen viranomaisten ilmoitusvelvollisuuksia lisäämällä.

Tehtävää palvelualojen työntekijöiden hyvän arjen ja reilun työelämän eteen riittää jatkossakin. Meille on tärkeää, että kokoaikatyön saisi jokainen, joka sitä haluaa ja pystyy tekemään. Vastentahtoinen osa-aikatyö pitää kitkeä. PAMin yksi keskeinen tavoite on saada lainsäädäntöön osa-aikatyölle vaatimus perustellusta syystä. Vaatimus on jo määräaikaisille työsuhteille, se pitää saada myös osa-aikaisille työsuhteille.

Työelämärikollisuus on saatava kuriin: lakiin pitää saada alipalkkauksen kriminalisointi eli rangaistukset palkkavarkauksesta. Ja valvonta on saatava kuntoon, ettei kukaan enää joutuisi työperäisen ihmiskaupan tai kiskonnan uhriksi. Yleissitovat työehtosopimukset eli reilut pelisäännöt ja reilu kilpailu on hyvien yritysten etu.

Yhteiskunta on muuttunut työnantajien EK:n kadottua neuvottelupöydistä. Työmarkkinajärjestöt eivät enää samalla tavalla istu yhteiseen pöytään ratkomaan isoja työelämään liittyviä kysymyksiä kuin ennen. Se tarkoittaa, että työelämäkysymykset ovat yhä enemmän eduskunnan kulloisenkin enemmistön käsissä.

Huhtikuun toisena päivänä eduskuntavaaleissa ratkaistaan siis minkälainen enemmistö Suomen hallituksen muodostaa, ja mihin he päättävät yhteiskuntaamme ja työelämäämme kehittää.

Yksi suunta on kurjistamisen tie näennäisen vapauden ja kilpailukyvyn nimissä. Näimme siitä jo otteen edellisellä vaalikaudella. Sillä tiellä on todennäköisesti edessä muun muassa ”kannustinloukkujen purkaminen” eli heikennyksiä sosiaaliturvaan ja työttömyysturvaan, sunnuntain tuplapalkan poisto, apteekkijärjestelmän myllerrys, lakko-oikeuden rajoittaminen, yleissitovuuden purkaminen ja tietenkin veronalennuksia rikkaille ja suuryrityksille.

Mutta aina on vaihtoehto: sopimusyhteiskunnan, kestävä työelämän, ja yhteisen vaurauden tie. Pohjoismaat ovat lähes kaikkien kansainvälisten vertailujen kärjessä. Ja se ei ole sattumaa. Pohjoismainen menestysresepti on kestävä talouspolitiikka, hyvinvointivaltio ja järjestäytyneet työmarkkinat.

Kestävä talouspolitiikka pohjoismaisessa mallissa tarkoittaa, että huolehditaan yrityksille avoin ja reilu kilpailu ja ihmisille työ ja toimeentulo. Se tarkoittaa myös, että verotuksella tasataan tuloeroja ja kerätään tarpeeksi rahaa yhteiseen hyvinvointiin ja investointeihin. Pohjoismaisessa hyvinvointivaltiossa verorahoilla pidetään huolta siitä, että jokainen saa hoitoa ja hoivaa, jos sitä tarvitsee. Hyvinvointivaltiossa ymmärretään panostaa kaikkien koulutukseen ja elinikäiseen oppimiseen, koska yhtään lahjakkuutta ei ole varaa tuhlaata. Hyvinvointivaltio on investointi, joka kannattaa. Ihmiset voivat hyvin ja yrityksillä on koulutettuja työntekijöitä, joita muutokset ja uusi teknologia eivät turhaan pelota, koska he voivat luottaa siihen, että yhteiskunta kannattelee.

Menestysreseptin kolmas ainesosa on järjestäytyneet työmarkkinat. Käytännössä siis tasavahvat ja vastuulliset työmarkkinaosapuolet. Pohjoismaissa työehtosopimuksilla ja palkkakoordinaatiolla on nostettu pienimpiä palkkoja ja hillitty isoimpia, samalla kun yleinen palkkataso on pysynyt kilpailukykyisenä. Sopiminen työmarkkinoilla on Suomessa huolestuttavassa hajaannuksen tilassa ja vaatii vahvaa uudistamisen halua ja kykyä kaikilta työmarkkinaosapuolilta. Pohjoismainen hyvinvointivaltio tarvitsee myös pohjoismaisen työmarkkinamallin!

Sopimisen kulttuuri ja kolmikanta on mahdollistanut nopean, mutta oikeudenmukaisen sopeutumisen muuttuneisiin olosuhteisiin ja kriiseihin. Sitä tarvitaan nyt, kun meidän on tehtävä nopea siirtymä ekologisesti kestäväan yhteiskuntaan ilmastokriisin torjumiseksi. Kuolleella planeetalla, kun ei ole työpaikkoja.

Nämä kolme ainesosaa luovat yhdessä hyvinvoinnin, tasa-arvon ja taloudellisen kilpailukyvyn hyvän kehän. Yhteiskunta on vakaa, työelämä on inhimillistä, ihmiset voivat hyvin ja yritykset voivat menestyä. Tämä on se yhteiskunta, jota minä haluan olla vaalimassa ja vahvistamassa. Se on meidän jäsentemme etu.

Iso muutos voi olla pienestä kiinni. Vuoden 2019 vaaleissa pääministeripuolue ratkesi vain 7666 äänellä. Siksi jokaisella äänellä on merkitys. Siksi 200 000 pamilaisella voi olla hurja vaikutusvalta. Meidän jokaisen on omalta osaltamme tehtävä työtä se eteen, että PAMin jäsenet menevät sankoin joukoin vaaliurnille äänestämään oikeudenmukaisen yhteiskunnan ja reilumman työelämän puolesta. Puhukaa työelämäkysymyksistä ja äänestämisen tärkeydestä. Tehkää vaalityötä työelämää ymmärtävien ehdokkaiden ja puolueiden puolesta.

Joukossa on voimaa, ja sinä voit olla ratkaiseva tekijä!

Kiitos!

PAMin valtuuston päätöslausuma 23.11.2022

#mitämeillekuuluu

PAM on yhtenäisempi kuin koskaan ja olemme valmiit neuvottelemaan palvelualojen työntekijöille ostovoiman turvaavista palkankorotuksista. Tätä tahtoamme ei heikennä edes työnantajien haluttomuus käydä alakohtaisia neuvotteluja.

Yhdessä sovittuun pitää pystyä luottamaan. Näin ei ole, kun sovitusta ei pidetä kiinni ja kanssamme ei suostuta käymään sovittuja neuvotteluja. Kaupan liiton 8.11. tekemä päätös on hyökkäys koko sopimisen kulttuuria kohtaan. Tämä on koppavaa, kohtuutonta ja ylimielistä kaikkia palvelualoja kohtaan. Tähän emme suostu!

Me emme halua sellaista yhteiskuntaa, jossa toinen osapuoli voi vain ilmoittaa, miten tehdään, emmekä saa mahdollisuutta tulla kuulluksi. Me haluamme työllemme sen arvon, joka meille kuuluu. Haluamme kaikkien ymmärtävän, miten merkittävää meidän työmme on koko yhteiskunnan toimimisen kannalta. Me vaadimme, että meillä on mahdollisuus hyvään arkeen. Mekin ansaitsemme sen.

Sopiminen on ammattiliiton tärkein tehtävä. Kun meidät jätettiin yksin neuvottelupöydän ääreen, niin sillä hetkellä käärimme hihat ja aloimme pitämään puoliamme. Emme hetkeäkään pohtineet, etteikö tämä koskettaisi meitä kaikkia pamilaisia.

Me, PAMin valtuuston jäsenet, olemme tehneet ja tulemme tekemään työtä yhteisen tulevaisuutemme eteen. Ihan jokaisen jäsenen tekemä työ on nyt tärkeää. Jokainen sosiaalisen median päivitys, esitteen jako ja etenkin kasvokkain käyty keskustelu on tärkeämpi kuin koskaan ennen. Jokainen uusi jäsen on osoitus siitä, että me emme suostu saneluun. Näytä, että sinä ymmärrät ja haluat, että asioista sovitaan. Kerro jokaiselle tuntemallesi henkilölle, miksi sopiminen on tärkeää ja ainoa oikea pohja koko vapaalle, demokraattiselle yhteiskunnalle. Seisomme yhtenä rintamana, meitä ei voi musertaa! Olemme yksi kaikkien ja kaikki yhden puolesta. Sinulla on mahdollisuus vaikuttaa - sinua tarvitaan tähän rintamaan NYT!

#korkeaaikakorottaa #palkka2023 #blacktuesday #vainpamjutut #pamneuvottelee

**Palvelualojen
ammattiliitto**
Servicefacket

